ĽUPČASOPIS

Noviny obce Partizánska Ľupča 2 / 2022 Ročník 28.

DETI SA TEŠIA Z VYNOVENEJ MŠ

strana 10

JARMOK V PLNEJ PARÁDE

strana 12 - 13

ARCHITEKTI KRESLILI ĽUPČU

strana 14 - 15

Tento rok sme jeden veľký dar dostali ešte pred vianočnými sviatkami. Život sa vrátil do normálu. Naplno organizujeme akcie a stretnutia, na ktoré prichádzame bez respirátorov a v slobodnom počte. Žiaľ, starosti neskončili - stačí spomenúť pokračujúcu vojnu u susedov a zdražovanie, aké sme doteraz nezažili. Je jasné, že sa nezaobídeme bez novej vlny spolupatričnosti a súcitu s najbiednejšími (nezávisle na ich pôvode).

Vo vianočnom vydaní Ľupčasopisu samozrejme dávame priestor výsledkom volebného "zúčtovania" v našej obci. Kým starosta pokračuje vo výkone mandátu aj v ďalšom volebnom období, v zostave obecného zastupiteľstva došlo k zmenám. Poslanci pre Ľupčasopis pár vetami naznačili, čo bude pre nich dôležité. Spoločne si želáme, aby vedenie obce uskutočnilo čo najviac projektov, ku ktorým sa zaviazalo. V prospech nás všetkých...

Všímame si dve dôležité akcie zo septembra. Architektonický workshop bol adresovaný predovšetkým odborníkom, ale nápady z neho môžu v budúcnosti k lepšiemu zmeniť život v obci všetkým. Tradičný jarmok bola "iná káva". Po pauze prilákal na ľupčianske námestie stovky ľudí i reportérov japonskej televízie. Predviedol sa v plnej paráde. Smelo môže konkurovať podobným akciám z okolitých miest.

Dokumentujeme ľupčiansky advent, ktorý bol pestrofarebný, venovaný deťom i starším, priateľom dobrého čítania i zábavy.

Nechýba zaujímavý (hoci výnimočne smutný) návrat do histórie, ktorý vysvetľuje dôvod pietnej spomienky na Magurke z leta tohto roka.

Koncoročné bilancovanie divadelníkov, futbalistov, turistov, Karity, ľupčianskych farností a mnohých iných ukazuje, aký je život v našej obci rozmanitý. Nikdy však neexistujú živé organizácie, spolky či farnosti, ale len živí a aktívni ľudia, ktorí sa do ich pôsobenia zapájajú. Tak pomáhajú k spoločnému dobru.

Vlastne ide o dôležité vianočné posolstvo: rozdávaním dobrej vôle, síl a nápadov o nič neprichádzame. Naopak, všetci príťažlivým spôsobom zbohatneme.

Za redakčnú radu

Ľubomír Jaško

Slovo starostu

Milí spoluobčania, opäť k nám zavítali najkrajšie sviatky roka, je pred nami nový rok a vy držíte v rukách nové vydanie Ľupčasopisu.

Po voľbách

Koncom októbra sa uskutočnili komunálne voľby, v ktorých sme si volili našich zástupcov do samospráv aj vyšších územných celkov. Chcem vám zo srdca veľmi pekne poďakovať za vašu účasť na voľbách - v Partizánskej Ľupči nás bolo voliť 66,16 %, čo je vysoko nad celoslovenský priemer (43,74%). Je výborné, že sa zaujímate o veci verejné a záleží vám na osude našej Ľupče.

Veľmi pekne ďakujem každému, kto mi dal hlas a dovolil mi tak ďalšie obdobie pracovať pre vás a pre našu Ľupču. Je to pre mňa veľké zadosťučinenie za prácu pre obec. Je to však aj obrovský záväzok ešte viac pracovať a zveľaďovať obec.

Chcem poďakovať aj tým, ktorí mi hlas nedali. Nastavili mi zrkadlo a ukázali, v čom sa treba zlepšiť, na čom zapracovať. Sľubujem, že budem starostom všetkých občanov tak ako doteraz. Vaša veľká podpora ma utvrdzuje v tom, že sme v uplynulom období vykročili na správnu cestu.

Dovoľte mi, aby som zagratuloval úspešným kandidátom na poslanca obecného zastupiteľstva. Teším sa na spoluprácu v prospech Ľupče. Pevne verím, že po tejto ceste budeme aj naďalej kráčať a bude sa nám dariť napĺňať naše plány a uskutočniť veľké investície, ktoré máme pripravené. Práca v prospech obce sa robí ľahšie s vašou pomocou, preto privítame každý nápad a každú ruku ochotnú akokoľvek pomôcť.

Ďakujem poslancom obecného zastupiteľstva a členom komisií za spoluprácu, podnety a aktívnu účasť na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Moje poďakovanie patrí všetkým vám, ktorí ste nezištne pomohli pri akciách a projektoch, ktoré naša obec v uplynulom roku pripravovala.

Pred nami je náročné obdobie

Čaká nás veľmi náročné obdobie, čo sa týka udržania verejných financií, zvyšovania energií a znížených príjmov pre samosprávy zo strany štátu. Pevne verím, že sa nám podarí toto obdobie zvládnuť s čo najmenšími škrtmi a dopadmi na občanov obce. Situácia prinútila obecné zastupiteľstvo zamyslieť sa nad výdavkami, ale aj príjmami obce. Musíme sa k verejným financiám správať zodpovedne a niekedy prijať aj nepopulárne opatrenia.

To sa prejavilo v zvýšení poplatku za komunálny odpad v našej obci - ten súčasný už nepostačoval na pokrytie nákladov spojených s vývozom a uskladnením komunálneho odpadu z domácností. Budeme sa však snažiť zvýšené výdavky vrátiť v podobe lepších služieb pre všetkých občanov.

Myslime na šťastie druhých

Milí spoluobčania, o chvíľu sú tu Vianoce. Pôjdeme k vianočnému stromčeku a budeme sa pozerať ako naše darčeky vyčaria radosť v očiach najbližších. Nie nadarmo stará múdrosť hovorí, že najnešťastnejší ľudia sú tí, ktorí myslia na svoje šťastie a tí najšťastnejší myslia na šťastie druhých.

Želám vám, aby ste pocit šťastia, ktoré zažívate počas Vianoc, zažívali počas celého roka. Prajem vám, aby ste pod stromčekom našli lásku, pohodu aj porozumenie. Šťastné a veselé Vianoce vinšujem.

foto: Martin Sprušanský

PO VOĽBÁCH MÁME NOVÉ OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

V komunálnych voľbách konaných 29. októbra 2022 (pri volebnej účasti 66,1%) boli do Obecného zastupiteľstva v Partizánskej Ľupči zvolení:

MUDr. Jaroslav Janíček, nezávislý kandidát
Ing. Katarína Budveselová, nezávislá kandidátka
Matúš Hollý, nezávislý kandidát
Erik Adamčiak, nezávislý kandidát
Ing. Zuzana Jašková, nezávislá kandidátka
Stanislav Sekan, nezávislý kandidát
Ing. Martin Sameliak, nezávislý kandidát
Juraj Záchej, nezávislý kandidát
Ľubomír Frič, nezávislý kandidát

Za starostu obce Partizánska Ľupča bol s počtom hlasov 392 (57,22 %) opätovne zvolený Bc. Ladislav Balážec (nezávislý kandidát).

Ustanovujúce obecné zastupiteľstvo Partizánskej Ľupče sa zišlo 15. novembra 2022. Zástupkyňou starostu pre nové funkčné obdobie sa stala poslankyňa Ing. Zuzana Jašková.

Andrea Lencse Brndiarová požiadala nových poslancov, aby niekoľkými slovami predstavili svoje plány.
Martin Sprušanský sa postaral o oficiálne portréty poslancov, ktoré okrem Ľupčasopisu poslúžia aj na webovej stránke obce.

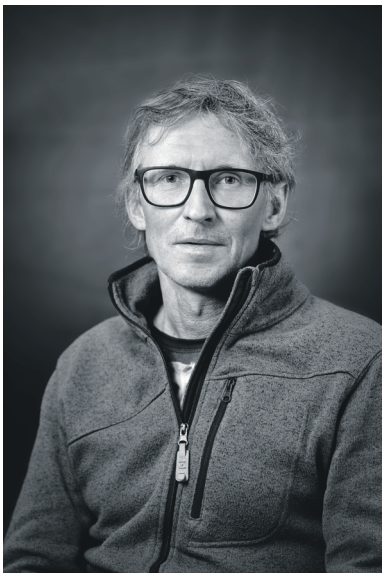

MUDr. Jaroslav Janíček

Chcem využiť nadhľad získaný minulým pôsobením a ponúknuť iný pohľad na veci, čo sa dejú. Pripomenúť veci, ktoré som aj pred rokmi videl ako problémové a vyvarovať sa chýb. Ako predseda kultúrnej komisie si prajem, aby sme nemali covidové a iné obmedzenia. Pokračujeme v duchu starostovho staronového motta "Ľupča plná života".

Ing. Katarína Budveselová

Angažovanie sa vo veciach verejných beriem a vnímam ako službu pre obec. Dúfam, ze aspoň trochu prispejem svojimi nápadmi.

Matúš Hollý

Poslancom som už druhé volebné obdobie a za poslanca som šiel preto, lebo mám záujem o rozvoj obce. Ako dobrovoľný hasič chcem šíriť prevenciu a osvetu aj na pozícii poslanca. Za jedno z najdoležitejších oblasti sa chcem angažovať v oblasti investícii.

Erik Adamčiak

Pôsobím pri dobrovoľných hasičoch, aj ako poslanec chcem zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v tejto oblasti. Som najmladším poslancom, a tak by som chcel reprezentovať mladé rodiny a ich situácie.

Ing. Zuzana Jašková

Zachovajme kontinuitu - neprerušiť to, čo išlo dobre a zapracovať na tom, čo až tak dobre nešlo. Musíme sa popasovať s otázkou odpadov či energií, a to zosúladiť so začatými investičnými aktivitami. V stavebnej komisii (tento rok pribudla funkcia životného prostredia) sa budeme venovať vytriedenosti odpadu a vplyvu na rozpočet, ovzdušiu a povinností týkajúcich sa malých zdrojov. Čaká nás doplnenie územného plánu a popri tom bežný chod obce.

Stanislav Sekan

Mojou motiváciou je zlepšiť spolunažívanie v obci, skvalitniť prostredie - doplniť veci, čo nám chýbajú - v infraštruktúre, dokončiť školu, bývanie, nažívanie medzi cirkvami. Treba pritiahnuť mladých ľudí, aby sme naplnili potenciál školy. Nech majú mladé rodiny možnosť stavať alebo sa nasťahovať do bytových domov. Chcem, aby sa pomohlo sociálne slabším rodinám, deťom aj starým a chorým ľuďom, napríklad právnou pomocou alebo pomocnými sociálnymi centrami.

Ing. Martin Sameliak

Chcem pokračovať v tom, čo doteraz (ako poslanec i predseda stavebnej komisie) - aby do obce prišlo čo najviac investícii zvonka.

Juraj Záchej

Chcem pracovať na hospodárení obce - nastaviť ho tak, aby sme mali, čo potrebujeme a chceme. V prvom rade kanalizácia a infraštruktúra na to naviazaná cesty, chodníky). V stavebnej komisii budem navrhovať riešenia v drobných sporoch medzi občanmi.

Ľubomír Frič

V úlohe poslanca (a vo finančnej a stavebnej komisii) chcem využiť svoje skúsenosti zo starostovania, aby sme podporili starších ľudí, sú najviac ohrození súčasnou krízou.

DÔSTOJNÁ SPOMIENKA SNP

29. augusta 2022 sme si v Partizánskej Ľupči pripomenuli 78. výročie Slovenského národného povstania. O dôstojnú spomienku sa postarali zamestnanci úradu a k programu prispeli aj žiaci Základnej školy s materskou školou.

Na strane humanity a demokracie
Starosta obce Ladislav Balážec vo svojom príhovore upriamil pozornosť na statočných mužov a ženy, ktorí sa pridali k zápasu civilizovaného sveta s fašistickou a nacistickou ideológiou. *„V auguste 1944 sa v SNP spojili reprezentanti rôznych názorových a politických prúdov a odmietli ilúziu, že Slovensko dokáže prežiť vďaka kolaborácii so zlom.*
Odmietli tvrdenie vládnych elít, že podriadenie sa Hitlerovej Tretej ríši je akousi šikovnou „treťou cestou“ k sebazáchove malého národa a že obetovanie životov židovských či rómskych susedov je prijateľnou cenou za udržanie zdania pokoja uprostred vojnového besnenia.“
Aj dnes je dôležité pochopiť, že sa postavili na správnu stranu dejín. *„Na stranu humanity, demokracie a ľudskej dôstojnosti.“*

Pokope nás drží vernosť hodnotám
Starosta obce pri svojom uvažovaní o význame Povstania zdôraznil, že zdravú spoločnosť nemôže držať pokope slepá vernosť autorite štátu, ale iba vernosť hodnotám, o ktoré sa spolu môžeme oprieť. *„Zdanlivý pokoj, osobné pohodlie, neochota čeliť nepríjemnej pravde či falošná jednota nemôžu byť dôvodom na ospravedlňovanie nespravodlivosti a svojvôle moci voči vlastným občanom, voči menšinám či voči jednotlivcom.“*
Na záver vyslovil vďaku aj zahraničným bojovníkom, ktorí bojovali po boku našich predkov — statočným Rusom, Čechom, Ukrajincom, Bielorusom, Rumunom, Francúzom, Bulharom, Poliakom, Maďarom, Britom či Američanom. „Tí všetci pomohli našej krajine vzoprieť sa nepriateľovi a znovu získať sebaúctu.“
S príhovorom vystúpil aj predseda Základnej organizácie SZPB v Partizánskej Ľupči Pavel Murtin.

Ľubomír Jaško

DAŇOVÉ OKIENKO

Obec Partizánska Ľupča je príslušným správcom dane pre všetky nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území obce. Ak počas roka nedošlo k žiadnym zmenám v nehnuteľnostiach, ktoré vlastníte, máte v nájme či užívate, daňové priznanie k dani z nehnuteľností nepodávate.

Ak sa stanete vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, alebo dôjde k zmene druhu alebo výmery pozemku, účelu využitia stavby, bytu alebo nebytového priestoru alebo vám zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľností, ste povinný podať čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností. Daňové priznanie sa podáva v lehote do 31. januára zdaňovacieho obdobia.
V prípade dedenia dražby ste povinný podať daňové priznanie do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti
Oznamovacia povinnosť – fyzická alebo právnická osoba je povinná oznámiť správcovi dane do 30 dní všetky zmeny, ktoré majú vplyv na výšku dane (nadobudnutie nehnuteľností, vydanie stavebného alebo kolaudačného povolenia, zmena účelu využitia stavby, zmena druhu pozemku, zmena výmery, zánik vlastníctva, chov psa staršieho ako 6 mesiacov fyzickou alebo právnickou osobou a pod.).
Pri vzniku alebo zániku daňovej povinnosti má oznamovaciu povinnosť ten, kto nehnuteľnosť predal alebo daroval, ale aj ten kto nehnuteľnosť nadobudol, teda k jednej právnej skutočnosti sa viaže oznamovacia povinnosť minimálne dvoch osôb. Oznámenie zmeny sa podáva písomne.
Daňové priznanie sa podáva na predpísaných tlačivách, ktoré vydáva finančná správa.
Vyplnené daňové priznanie treba doručiť na Obecný úrad v Partizánskej Ľupči elektronickou poštou (potrebný je elektronický podpis) osobne, alebo poštou.
Platbu za daň je možné realizovať bezhotovostným prevodom na účet obce, alebo priamo do pokladne obecného úradu počas úradných hodín.

Výzva na úhradu nedoplatkov miestnych daní
Obec Partizánska Ľupča vyzýva platiteľov miestnych daní, ktorí nemajú zaplatené dane za predchádzajúce roky k splneniu si svojej daňovej povinnosti do 31.12.2022. Po tomto termíne obec pristúpi k vymáhaniu daňových nedoplatkov v súlade s daňovým poriadkom.

DVE OCENENIA RADY MLÁDEŽE AJ DO ĽUPČE

Rada mládeže Žilinského kraja pod záštitou predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej a predsedu ZMOS Branislava Trégera 2. decembra 2022 ocenila 36 osobností Žilinského kraja.

Marianna Záhradníková ako Aktívny mládežník

V kategória Aktívny mládežník bola ocenená Marianna Zahradníková, žiačka tretieho ročníka na Strednej zdravotníckej škole v Liptovskom Mikuláši.

Od začiatku štúdia prekypuje nadšením a zápalom pre aktívny život mladých ľudí. Hlavnú časť jej aktívnej práce tvorí práca v školskom parlamente. Už druhý rok bola hlavnou organizátorkou Festivalu ľudskosti.

Bola súčasťou tímu pri realizovaní Fašiangov na škole, valentínskej pošty, teambuildingových aktivít, imatrikulácií, privítaní nového roka, lúčení sa so štvrtákmi. Pripravovala i kvíz pre učiteľov pri príležitosti Dňa učiteľov. Zriadila instagram školského parlamentu, o ktorý sa vzorne stará.

Prispieva do školského časopisu Zóna ZET. Má literárneho ducha, reprezentovala školu i v krajskej súťaži Hviezdoslavov Kubín, kde získala 3. miesto.

Má osvedčenie Líder školského parlamentu. Vie sa vyjadrovať k rôznym témam, ktoré mladých trápia, riešiť problémy asertívne a pozerať na to všetko s otvoreným srdcom.

Top čin ľudskosti

V kategórii Top čin ľudskosti získal ocenenie starosta našej obce Ladislav Balážec. Rada mládeže ocenila jeho mimoriadnu a vytrvalú angažovanosť pri pomoci ukrajinským utečencom.

Už od prvej chvíle agresie voči Ukrajine sa osobne zapojil do pomoci pri doprave utečencov z ukrajinsko-slovenskej hranice. V tejto aktivite pokračoval aj z pozície starostu, aj vďaka jeho nasadeniu nakoniec v obci našlo útočisko cca 100 utečencov. Tento počet bol vzhľadom na veľkosť obce mimoriadny a v rámci širšieho regiónu výnimočný. Sám v časti svojho rodinného domu poskytol bývanie jednej rodine.

Vytrvalo počas celého ich pobytu poskytoval Ukrajincom v Ľupči administratívnu pomoc pri vybavovaní štatútu dočasného útočiska a dávok. Zorganizoval potravinovú zbierku pre Ukrajincov rovnako aj zbierku oblečenia pre nich. Postaral sa o komunikáciu s občanmi obce, ktorí boli ochotní sa do pomoci utečencom zapojiť. Dbal o možnosti výuky slovenského jazyka. Zabezpečil, aby niektoré z deti utečencov mohli navštevovať ZŠ a MŠ v Partizánskej Ľupči.

Okrem toho sa snažil o zmapovanie pracovných príležitostí pre miestnych Ukrajincov, v záujme ich uplatnenia komunikoval s potenciálnymi zamestnávateľmi aj utečencami. Výsledkom bolo získanie práce pre niektorých z nich.

Vybudoval komunitu miestnych dobrovoľníkov, ktorí znovu cestou sociálnych sietí zisťovali aktuálne potreby utečencov. Ukrajincov, ktorí zostali v Partizánskej Ľupči, zapojil do spoločenského a kultúrneho života obce. Vlastným príkladom vplýval na ďalšie miestne autority.

Hodnoty cez konkrétnych ľudí

Ocenenia odovzdali vzácni hostia: Ľudmila Kučáková, riaditeľka kancelárie predsedníčky ŽSK, Tibor Iró, predseda Asociácie krajských rád mládeže, Igor Janckulík, poslanec ŽSK a Stanislav Thomka, zástupca primátora mesta Martin.

„Vďačnosť a úcta sú vzácne prejavy v uponáhľanej spoločnosti, ktoré si ľudia môžu navzájom odovzdať. Aj keď ocenení vidia svoju činnosť ako kvapku v mori, bez nej by to more nebolo. Pre Radu mládeže Žilinského kraja je cťou vytvárať priestor, v ktorom obyvatelia môžu vyzdvihnúť hodnoty aktívneho občianstva a ľudskosti cez konkrétnych ľudí zo svojho okolia a tým poukázať aj na to, ako sa dajú vytvárať podmienky pre rozvoj detí, mládeže aj celých miestnych komunít“, povedala Karina Grobarčíková, predsedníčka Rady mládeže Žilinského kraja.

Ľubomír Jaško

TRINÁSŤ NOVÝCH ĽUPČIANSKYCH LÍP

Ľupčianske námestie (zväčšené a vydláždené v roku 2009) je dokonca väčšie ako to v Liptovskom Mikuláši. Doteraz mu chýbala zeleň. Najnovšie je na námestí vysadených trinásť stromov Lipy malolistej Rancho. Po rokoch plánovania, administratívy a vybavovania povolení sa zeleň na našom námestí stáva realitou.

Zelenšie námestie pre ľudí

Starosta obce vo vyjadrení pre regionálne noviny My Liptov priznal, že ľupčianske námestie sa v lete nedá využívať. *„Nikto tam nevydrží. Námestie je pritom pre ľudí, mali by ho využívať, tráviť tam čas. Preto sme sa pustili do hľadania spôsobu, ako naň vrátiť stromy a s nimi aj ľudí.“*

Partizánsku Ľupču chráni pamiatkový zákon, a tak akékoľvek zásahy je potrebné konzultovať s odborníkmi. Autori nápadu vychádzali aj z historických fotografií. Navrhli dva rady stromov - jeden lemuje evanjelický kostol a druhý rad, ktorý vytvorí malú aleju je oproti. V strede zostane dosť priestoru na postavenie javiska a osadenie lavičiek.

Po dlhšom rozhodovaní bol vybraný do úlohy „ľupčianskeho stromu“ kultivar Lipy malolistej, ktorý dorastá do výšky maximálne 13 metrov a koruna je široká do 6 metrov. O závlahu pre stromy je postarané. Množstvo vody steká do dvoch žľabov a stromy sú vysadené priamo k nim.

Do návratu zelene na naše námestie bolo investovaných približne 5 300 eur, z toho väčšinu (5000 eur) obec dostala od ružomberských papierní.

V budúcnosti stromy nebudú brániť aktívnemu využívaniu námestia – predovšetkým jarmoku navštevovanému ľuďmi zo širokého okolia.

Pamiatkari zatiaľ povolili vysadiť len časť z pôvodne zamýšľaného návrhu.

Ľubomír Jaško

AJ AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA MÔŽE VYZERAŤ COOL

Zamestnanci obce začali s rekonštrukciu autobusových zastávok v obci. Prvá autobusová zastávka na vstupe do obce je hotová. Použili sme pôvodnú konštrukciu, ktorej sme dali celkom nový šat.

Takto svojpomocne plánujeme v blízkej budúcnosti zrekonštruovať aj ostatné zastávky, ktoré zub času značne nahlodal. Šetríme tak verejné financie a dávame veciam druhú šancu.

KOLO KOLO MLYNSKÉ

Pod lipami za evanjelickým kostolom vyrástlo nové detské ihrisko nazvané Kolo kolo mlynské. Autorom návrhu je Michal Hanula. O realizáciu detského ihriska sa Hanula postaral spolu s Martinou Labdovou.

Inšpiráciou pre podobu ihriska bol starý mlyn, ktorý je neďaleko v susedstve. Pri riešení konceptu detského ihriska v strede obce sme sa snažili zohľadniť historické aj súčasné potreby, či špecifiká v danom priestore.

Okrem toho sme chceli mať detské ihrisko, ktoré zapasuje na námestie a bude tak trochu iné…
Snáď si ho s vašimi detičkami užijete.

foto: Martin Sprušanský

VYNOVENÁ MATERSKÁ ŠKOLA

Začiatkom októbra boli otvorené zrekonštruované priestory materskej školy pre našich najmenších školákov.

Zvýšili sme povolenú kapacitu materskej školy z 25 na 55 detí. V súčasnosti budú naši najmenší školáci využívať 3 učebne, 2 spálne, nové toalety a vlastnú jedáleň.
Na južnej strane pribudne ešte terasa - vysunutá učebňa, kde sa v dobrom počasí budú môcť deti s učiteľkami venovať rôznym edukačným aktivitám.
Na rekonštrukciu MŠ máme Ministerstvom z Integrovaného regionálneho opereračného programu schválené finančné prostriedky vo výške 164.682,78 eur, ktoré sa postupne vrátia do obecného rozpočtu.

OPRAVUJEME A ZVEĽAĎUJEME

Vedenie obce pracuje od polovice októbra vo vynovených priestoroch.

Dlho očakávaná výstavba Beniačovho mosta.

Nový asfaltový koberec realizoval ŽSK v úseku, ktorý má kraj v správe.

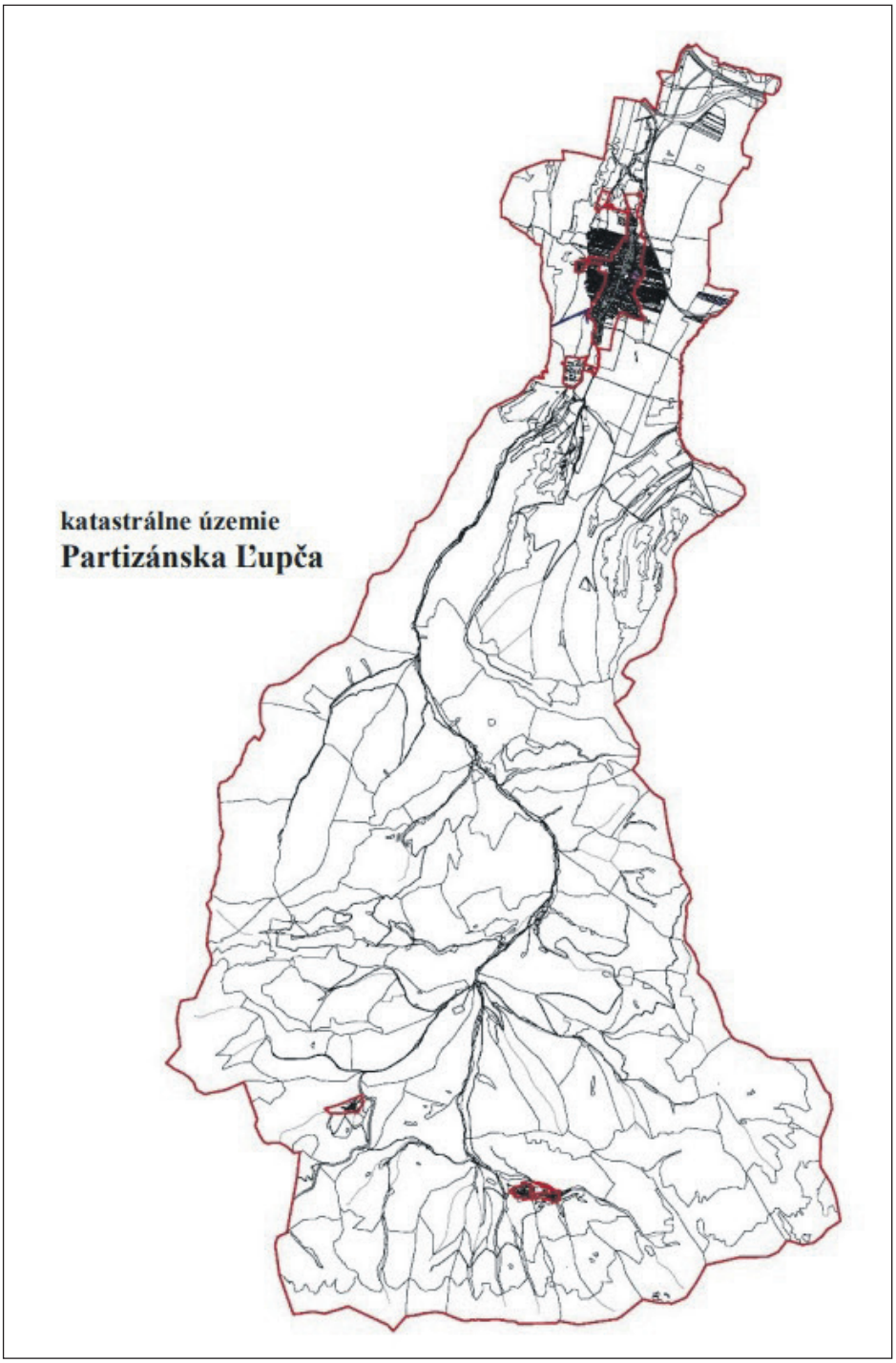

ZAČÍNA PRÍPRAVA NA KOMASÁCIU

Okresný úrad Liptovský Mikláš, pozemkový a lesný odbor ako príslušný správny orgán nariadil v súlade s Uznesením vlády zo dňa 13. júla 2022 konanie o začatí pozemkových úprav v katastrálnom území Partizánska Ľupča.

Je potrebné na usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov a odstránenie prekážok ich výkonu vyvolaných historickým vývojom pred účinnosťou zákona.
Pozemkovým úpravám podliehajú všetky pozemky v obvode katastrálneho územia Partizánska Ľupča. Obvod pozemkových úprav je vyznačený v mapovom podklade.
Účastníkmi pozemkových úprav sú vlastníci a nájomcovia pozemkov podliehajúcich pozemkovým úpravám, vlastníci ostatného nehnuteľného majetku nachádzajúceho sa v obvode pozemkových úprav, fyzické a právnické osoby, ktorých vlastnícke a iné práva môže byť týmito pozemkovými úpravami dotknuté, Slovenský pozemkový fond a Obec Partizánska Ľupča.

Účelom prípravného konania je najmä:
- preverenie a preukázanie účelnosti úprav,
- určenie hraníc obvodu a určenie pozemkov, ktoré budú vyňaté z pozemkových úprav,
- prerokovanie dôvodov a predpokladov začatia pozemkových úprav s Obcou,
- prerokovanie potreby revízie údajov katastra nehnuteľností s Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom,
- v spolupráci s orgánom územného plánovania určenie záväznosti územnoplánovacích podkladov a možností ich využitia,
- informovanie účastníkov konania o plánovanom konaní,
- zriadenie prípravného výboru v spolupráci s obcou,
- obstaranie vyjadrení potrebných na konanie o pozemkových úpravách,
- prerokovanie vykonania úprav s hospodárskymi subjektmi, ktoré obhospodarujú pozemky v navrhovanom obvode.

Cieľom pozemkových úprav je racionálne priestorové usporiadanie pozemkového vlastníctva a ostatného nehnuteľného poľnohospodárskeho a lesného majetku s ním spojeného v súlade s požiadavkami a podmienkami ochrany životného prostredia a tvorby územného systému ekologickej stability, funkciami poľnohospodárskej krajiny a prevádzkovo-ekonomickými hľadiskami moderného poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Na základe výsledkov prípravného konania OÚ rozhodne o nariadení pozemkových úprav.

Význam, obsah a predpokladané výsledky:
- zníženie rozdrobenosti pozemkov,
- odstránenie nedostatkov v evidencii pozemkov a právnych vzťahov k nim,
- zníženie počtu spoluvlastníkov k jednej parcele,
- vytvorenie podmienok pre trh s pôdou,
- vyriešenie prístupu vlastníkov k svojim pozemkom,
- zastavenie procesu drobenia pozemkového vlastníctva,
- zníženie počtu parciel právneho stavu v obvode PÚ,
- vybudovanie spoločných zariadení a opatrení (cestné komunikácie, protierózne opatrenia, opatrenia na ochranu životného prostredia, vodohospodárske opatrenia).

Sme veľmi radi, že po dvojročnej prestávke sme sa opäť mohli stretnúť na našom-vašom Jarmoku. Ohlasy na 14. ročník ľupčianskeho Remeselníckeho jarmoku - od účinkujúcich, návštevníkov, remeselníkov aj pozvaných hostí - sú naozaj fantastické.

Jarmok chutí, farieb a tónov

Námestie opäť ožilo jarmočným ruchom. Remeselníci si na námestí rozložili približne 90 stánkov, aby sa mohli pochváliť so svojimi výrobkami. A bolo čo obdivovať a z čoho si vyberať. Boli tu stánky s ľudovou výšivkou a drevenými hračkami. Svoje výrobky vystavovali medovnikárky, košikári, remeselníci ponúkali výrobky z drôtu, bačovský riad, ozdoby zo slaného cesta a obdivovať sme mohli i rezbársku, kováčsku a brašnársku prácu, či výrobu papiera. Miestny remeselník Janko Kúkol okrem krásnych výrobkov z kože predviedol ukážku plieskania bičom.

JARMOK SA VRÁTIL V PLNEJ PARÁDE

V stánkoch s občerstvením rozvoniavalo pečené mäsko, klobásky, jaternice, zemiakové placky, od hasičov výborný držkový guláš, tradičné trdelníky. Mohli sme ochutnať dobrý burčiak, medovinu, šípkový čaj a od žiakov základnej školy chutné domáce koláče.

Dopriate bolo aj deťom. Vybláznili sa na nafukovacom hrade, zajazdili si na koníkoch, povozili sa na autíčkach, drevenom kolotoči a ochutnali cukrovú vatu či pukance.

Bohatý kultúrny program (počas celého dňa prebiehal na hlavnom pódiu) ponúkol skvelú zábavu. Vystúpili Heligonkári z Dolnej Lehoty, detský folklórny súbor Ďumbier, žiaci z našej základnej školy, folklórny súbor Detva, Štefan Štec so skupinou Fajta, Duchoňovci, skupina Vidiek s lídrom Jankom Kuricom, speváčka Lenka Piešová a púchovská dvojica Malalata.

Jarmok prilákal dokonca aj reportérov japonskej televízie, ktorí v priebehu soboty s neskrývaným nadšením a záujmom sledovali dianie na ľupčianskom námestí.

Ďakujeme

Do bohatej tomboly bolo zaradených približne 250 výherných cien. Dlhý rad už pol hodinu pred predajom lístkov dokazoval veľký záujem o tombolu - neskrývaná radosť ľudí, ktorí držali v rukách výherný lístok a ešte väčšia, keď sa na lístku objavilo slovo „finále“. To ponúklo množstvo

hodnotných cien (vysávače, mikrovlnku, darčekové koše, kuchynský robot alebo poukážky na wellness pobyt).
Je potrebné vyzdvihnúť nadšenie a ochotu všetkých našich, či už nových alebo dlhoročných sponzorov. Bez ich štedrej pomoci by bolo nemožné usporiadať takúto akciu.
Veľké ĎAKUJEM patrí organizátorom, ktorí akciu pripravovali takmer pol roka a obetovali jej veľa času. Poďakovanie patrí aj ochotným ľuďom, ktorí zabezpečovali dopravu, dievčatám, ktoré pripravovali občerstvenie, tombolu, ochotným ženám, ktoré sa starali o poriadok v okolí, samozrejme aj tým, ktorí pomohli na druhé ráno s upratovaním. Skrátka všetkým, ktorí akoukoľvek maličkosťou prispeli k tomu, aby sa 14. ročník jarmoku mohol vôbec uskutočniť.
Sme veľmi radi, že my takýchto ľudí máme a dokážeme zorganizovať jedno z najlepších podujatí široko-ďaleko.
Poďakovanie však patrí aj vám, milí návštevníci. Vytvorili ste mimoriadne príjemnú a žičlivú atmosféru, za ktorú sme vám veľmi vďační.

Renáta Antolová
foto Martin Sprušanský

ARCHITEKTI OBJAVOVALI SKRYTÉ MOŽNOSTI ĽUPČE

Čerstvé a nezaťažené pohľady na verejné priestory v Partizánskej Ľupči priniesol pracovný workshop Architekti komunite.

Nevidíme to, čo máme rovno pod nosom

Častokrát je pre nás neviditeľné práve to, čo máme rovno pod nosom. Podobne, ako seba môžeme vidieť novými očami, keď na nákupy vypadneme s kamoškou, ktorá nám poradí inú farebnú kombináci po akej by sme siahli my alebo keď nám príde návšteva zo zahraničia a všimne si v našom okolí niečo, čo nám príde ako každodenná neviditeľná šmuha.

V polovici septembra sme v Ľupči hosťovali pracovný workshop Architekti komunite, ktorý organizovali pracovníčky SNG pôsobiace v občianskom združení Kultúrne Koncepty v spolupráci s ateliérom Martina Kusého a Pavla Paňáka Architekti BKPŠ.

V piatich skupinách vedených skúsenými architektami sa každá venovala dvom témam. Všetkých päť vyčlenených okruhov - mlyn, potok, humná, námestie a kultúrny dom - bolo teda spracovaných z dvoch rôznych pohľadov a prinieslo dve možné riešenia.

Skúsiť si to naživo

Šiesta skupina bola skupina našich žiakov z druhého stupňa našej školy pod vedením architektky Terézie Parec. Pracovali v skupinách na troch témach. Celá škola si ich výsledky prišla pozrieť a všetci hlasovali o projekt, ktorý bude zrealizovaný. Najviac hlasov získal projekt prírodnej lavičky, ten by mohol byť zrealizovaný v priestoroch námestia.

“Naše združenie sme založili, lebo sa chceme venovať vzdelávaniu v oblasti kultúry a umenia rôznymi formami - a aj tento workshop vnímame ako vzdelávaciu aktivitu. Ide o náš prvý architektonický workshop a sme radi, že sme do vašej obce boli pozvaní,” hovorí Bohdana Hromádková z Kultúrnych konceptov.

Melieme, melieme, ...

Priestory okolo mlynu a v mlyne už máme spojené s letným kinom, prípadne výstavou Rodinných albumov so starými rodinnými fotografiami. “Budova mlynu má potenciál byť miestom, kde sa dá spomenúť si na staré dobré časy, kde sa dá pozrieť, kde sa sypalo zrno a ako sa mlela múka zároveň byť verejným miestom, ktoré by slúžilo ako komunitný priestor,” hovorí Diana Hulejová pracujúca pre architetekta Borisa Bartánusa v Liptovskom Mikuláši, ktorá pracovala v skupine Petra Jurkoviča.

Architektky Mária Horváthová a Lujza Hostačná v skupine Ondreja Marka vidia v mlyne stavbu, ktorú nechcú zmeniť, či prestavať. Skôr ju očistiť a ukázať a zvýrazniť, ako je previazaná s okolím: “Navrhli sme priestory, ktoré sú úplne otvorené (exteriérové), polootvorené (stodola pri mlyne) a uzavreté (interiérové) - takto by sa dal komplex využívať celoročne a s rešpektom na prevádzkové náklady.”

Ľupča plná života

Aby potok znovu bol ”živou vodou”
Práve priestor okolo potoku je pre nás najviac prehliadaný, hoci ho máme pod nosom. Napriek tomu ho nevidíme, je pre nás nedostupný. Martin Kusý, ktorý je šedou eminenciou tohto projektu - podľa jeho vlastných slov na prezentácii výsledkov - by si veru v potoku nohy omočil. On aj jeho vrstovníci si pamätajú, keď bol potok súčasťou života ľudí v obci.
Celý ansámbel si prešiel potokom a objavovali rôzne vstupy do vody - kde sa kedysi prali koberce, kde sa napájali kone, kde bol výstup z mlynu...
Lucia Likavčanová, študentka architektúry zo Žiliny si Ľupču pamätá z návštev z detstva, tu žil jej starý otec. Pre ňu boli fascinujúce najmä priam pralesné časti priamo v dedine, ktoré popri potoku objavovala: “Niekde by sa dal spraviť prechod z jedného brehu na druhý, že by vedel človek prejsť suchou nohou”, uvažovala, keď s kolegami pracovala na pobytových schodoch pod mlynom. “Miestam pri potoku je možné dať novú - rekreačnú funkciu a tak ich nanovo voviesť do života.”

Za humnami
Charakteristické pre každý post na sociálnej siete z dovolenky na Liptove, ale v realite často rozpadajúce sa a málo prakticky vyžívané humná, boli ďalším orieškom.
Jurkovičova skupina sa zamyslela nad ich sprístupnením - prepojením cez okružnú cestu, ktorá by celej obci dodala prepájajúci charakter a sprístupnila by zadné aj predné humná pre peších i pre vozidlá. Chceli by sa však vyhnuť asfaltke, ktorá priestor skôr rozdeľuje, a skôr nájsť riešenie v spevnenej prírodnej spojnici.
Skupina okolo Petra Lenyiho sa zamyslela nad viacerými funkciami ako humná využiť. Medzi nimi vyniká verejnoprospešná funkcia komunitného podniku - šindlárne, ktorá by nadviazala na tradíciu na Liptove. Vedela by pokryť náklady na vlastnú prevádzku alebo nižkonákladovej turistickej útulne. “Podobný sociálny podnik na výrobu šindľov je Plešivci na Gemeri,” hovorí o svojich skúsenostiach Vladimír Ondrejovič.

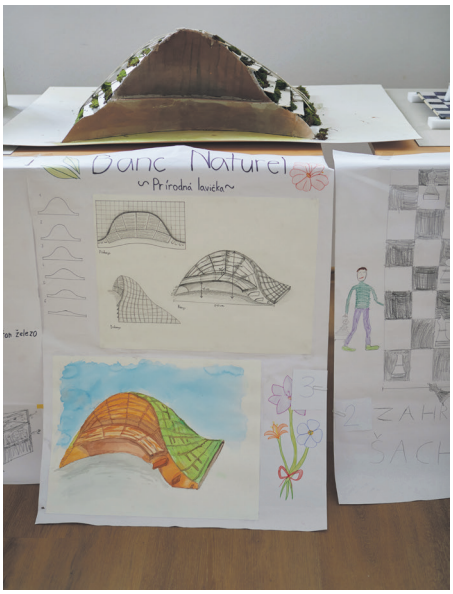

Kultúrny dom a námestie
Naša pýcha a prekliatie v jednom. Až na prezentácii vysledkov plenéru sme si sediac vo veľkej sále na poschodí mnohí uvedomili, že z nej vôbec nevidíme von na námestie. A to si vraj starí Ľupčania pamätajú ako sa pri akciách v “Kultúre” sedávalo a fajčilo na okeniciach. Von na námestí niet kde oči oprieť a v lete - kto sa nechce upražiť - vyhne sa mu oblúkom. Aj tieto aspekty sa zohľadňovali pri riešení kultúrneho domu a námestia skupiny Pavla Paňáka, Petra Lenyiho a Ondreja Marka.
Lea Poráčová pracovala na zelenej vertikálnej stene na prístavbe kultúrneho domu, ktorá sa už realizuje. V Ľupči objavila “pekné prostredie, ktorému treba dať šancu a trocha ho doladiť a architektonický workshop dal priestor sa nad tým zamyslieť.” Nielen profesne, ale aj súkromne má pre ňu význam nájsť dobré miesto na život na Liptove. Ľupča je aj po tomto worshope a vďaka nemu na vrchných priečkach kandidátky.

Andrea Lencse Brndiarová
foto Martin Sprušanský

POPOLUDNIE VENOVANÉ SENIOROM

Kultúrny dom 24. októbra 2022 privítal našich starších spoluobčanov. Obec zorganizovala tradičné posedenie priateľov pri peknych piesňach.

Vyšší vek prináša rozvahu, nadhľad a pokoj

Tento rok spestril program Pavol Laták, úspešný spevák a hudobník známy aj z TV Šláger. Vďaka jeho koncertu bolo stretnutie seniorov plné života a dobrej nálady. Tradične nechýbal kultúrny program žiakov ZŠ a MŠ v Partizánskej ĽUpči.

Pri príležitosti mesiaca úcty k starším starosta obce vo svojom príhovore adresoval prítomným aj tieto myšlienky: “Ste vo veku, keď by každý z vás mohol o svojom živote napísať vlastnú knihu života, ktorá by bola zaiste plná radosti, smútku, šťastia, sĺz, skúseností a životných múdrostí. Ani jedna z týchto životných kníh nie je rovnaká, ale sú jedinečné a vzácne, presne ako váš život. I keď sa to možno nezdá, vašim veľkým darom však je, že vyšší vek so sebou prináša ľahkosť, rozvahu, nadhľad a pokoj, ktorý oslobodzuje.”

Priznal sa, že “tak trochu im závidí, lebo pochopili, že všetko čo sa v živote udeje, to dobré aj zlé, veselé i smutné má v živote svoje miesto a význam.”

Vyjadril im svoj obdiv, pretože “s pokorou a často krát v samote prijímate všetko čo vám život prináša a s trpezlivosťou očakávate, čo má život pre vás ešte pripravené.”

Seniori v našej obci prežili mnoho rokov. Dali jej veľa svojej energie a skúseností. Na záver starosta všetkým poprial veľa zdravia, radosti a životného optimizmu. “Nech Boh požehná roky, ktoré máte pred sebou, prežite ich obklopení láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších. Buďte ešte dlhé roky medzi nami šťastní.”

Ľubomír Jaško

NÁVŠTEVA Z NOVÉHO SADU

V sobotu 26. novembra 2022 sa v ľupčianskom kulturáku diali veľké veci. Kultúrno-umelecký program vojvodinských Slovákov zo Srbska predstavený folklórnym súborom Šafárik z Nového Sadu si získal srdcia návštevníkov. Vystúpenie zorganizoval miestny evanjelický zbor v spolupráci s obcou. Bohatý program zaujal. Odozva publika ukázala, že "šafárikovci" prišli naozaj domov, medzi svojich.

Ako uchovávať vzácne dedičstvo

Slovenské kultúrne centrum P. J. Šafárika z Nového Sadu bolo založené 3. marca 1948. Zvolilo si meno národného buditeľa, historika a jazykovedca Pavla Jozefa Šafárika, ktorý 14 rokov pôsobil v Novom Sade (1819 – 1833). Dnešný spolok Šafárik patrí medzi najstaršie spolky všetkých etnických spoločenstiev žijúcich vo Vojvodine.

Cieľom spolku je uchovávať, pestovať a sprístupňovať národné kultúrne dedičstvo, jazyk, hudbu, piesne, tance a zvykoslovie.

Na začiatku pracovala folklórna a divadelná zložka. Prvý zájazd absolvovala tanečná skupina v roku 1950 k Jadranskému moru. Odvtedy sa spolok predstavil v mnohých krajinách (Maďarsko, Rumunsko, Francúzsko, Turecko, Nemecko, Chorvátsko, Česko, Čierna Hora, Poľsko) a najčastejšie vystupovali na Slovensku.

V centre pôsobí aj ženská, dievčenská a chlapčenská spevácka skupina, zmiešaný spevácky zbor a sóloví speváci. Pestrá, rozmanitá a bohatá činnosť dnešného Šafárika tesne nadväzuje na minulosť a na tých Slovákov, ktorí vedomí svojho poslania svojou svedomitou prácou položili základy.

Ľubomír Jaško
foto Martin Sprušanský

foto Martin Spružanský

KNIŽNICA BUDE VIAC AKO POŽIČOVŇA

Predvianočný čas priniesol obyvateľom Partizánskej Ľupče ešte jeden príjemný a kultúrny darček. Obecná knižnica ožila ešte pred jej slávnostným otvorením 18. decembra 2022 (v rozprávkovom štýle). A vôbec nejde a nepôjde iba o požičiavanie kníh.

Čo nájdete vo vynovenej knižnici

Knižnica vďaka dotácii Fondu na podporu umenia disponuje približne 200 novými knihami rozličných žánrov tak, aby si vybrať mohol naozaj každý. S vhodnou knihou odídu tí, ktorí čakajú relax či napätie, ale aj tí, ktorí chcú vďaka knihe viac zistiť o svete a jeho histórii.

V knižnici nájdete najnovšie diely zo série Danielly Steelovej, Mary Balogh, Kataríny Gillerovej, Keleovej-Vasilkovej či Jany Pronskej. V strede týchto príbehov je láska vo všetkých možných podobách - súčasných, ale aj v spojení s dávnou históriou.

Ďalší veľký okruh kníh je pripravený pre priateľov vzrušenia a dramatických zápletiek. Môžete si so sebou odniesť krimipríbehy populárneho Dominika Dána, majstra trillerov Robina Cooka, Roberta Harrisa a Michaela Connellyho či Dana Browna. Nechýbajú novinky z veľmi obľúbenej severskej krimi (Jo Nesbo a slávna séria Millenium od Stiega Larssona).

Komu sú bližšie slovenské reálie, môže sa začítať do strašidelných rozprávaní Jozefa Kariku, ale aj do kníh Arpáda Soltésza, v nich sa fikcie až nápadne podobajú na skutočnosť. Špeciálnu pozornosť si zaslúžia populárno-náučné knihy venované slovenským aj svetovým dejinám či spoznávaniu neznámych končín. Reportážne knihy z vydavateľstva Ab-

synt sú už pár rokov veľmi obľúbené, teraz si ich nemusíte kupovať, stačí zájsť do obecnej knižnice.
Ďalšie tituly sú venované druhej svetovej vojny a rokom, v ktorých sa svet z nej zotavoval. Nechýbajú ani návraty do starých čias, stačí spomenúť klasiku Vojtecha Zamarovského či Pavla Dvořáka. Samostatnou kategóriou sú knihy venované regiónu, v ktorom žijeme. Iveta Zuskinová pripravila krásne knihy o Liptove. Nezabudli sme na knihy ľupčianskeho rodáka Júliusa Rybáka.
V nákupe knižných noviniek sa bude pokračovať, a tak sa môžete tešiť na knižné tituly, ktoré budú takpovediac ešte voňať tlačiarňou.

Aktivity v knižnici na týždňovej báze
V utorky od 18.00 hod. STRUČNE RUČNE pri audioknihe-podcaste - hačkovanie - predvianočne s pani Ankou Petercovou. Vítané sú všetky úrovne. Máme páť háčikov a vlnu pre tých, čo ešte nevedia, či sa im to zapáči.
Vždy **v stredu od 09.00 hod.** ponúkame **RANNÚ KÁVU** pre rodičov/opatrovníkov malých predškôlkárskych detičiek. Dietkam púšťame detské pesničky a vždy máme pripravenú vekovo vhodnú knižočku, ktorú spoločne čítame.
V nedeľu podvečer, o 17.30 hod. bude pravidelný začiatok **English Speaking Club** s lektorkou Lenou. Pozývame všetky úrovne. Nikto nehovorí anglicky perfektne a iba tí, čo nič nerobia, nikdy nespravia žiadnu chybu. Lenka má pripravené rôzne spoločenské hry, od ktorých sa môžeme konverzačne odpichnúť.

Ľubomír Jaško,
Andrea Lencse Brndiarová

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

13. novembra 2022 sa uskutočnil už tradičný Lampiónový sprievod obcou. Rozsvietili sa lampášiky, lampióny aj iné svetlá. Nechýbalo občerstvenie a teplý punč pre malých i veľkých. Tradícia je inšpirovaná priateľským gestom sv. Martina, ktorý sa podelil na ceste s chudobným o svoj plášť, a tak v ňom zapálil svetlo nádeje a lásky.

foto Martin Sprušanský

ĽUPČIANSKY ADVENT

Vianočný koncert žiakov našej školy a škôlky opäť rozozvučal sálu v kultúrnom dome. Účinkujúci poctivo nacvičovali, aby po dlhšej pauze potešili svojich rodičov, súrodencov, príbuzných a priateľov školy.

Spev a básne, striedali piesne a hry na hudobných nástrojoch. Vtipná scénka z vianočného trhu, tanec prváčikov s obrázkami, tanečná pocta ľuďom v prvej línii a mnohé iné roztlieskali celú sálu.

Po doznení záverečnej piesne pán starosta poďakoval účinkujúcim a pani učiteľkám, ktoré sa na programe podieľali a obdaroval ich ružami. Vianočná cukráreň pozývala po koncerte na koláčik, čaj, či kávu. Rodiny žiakov, hlavne mamičky, prispeli krásnymi a chutnými zákuskami od výmyslu sveta.
Vianočný punč pre malých aj veľkých pripravil pán starosta. A vo vianočnej burze si mohli prítomní kúpiť vianočné ozdoby a dekorácie vlastnoručne vyrobené žiakmi jednotlivých tried.
Získané finančné prostriedky budú použité pre žiakov školy a škôlky. Ďakujeme.

Druhá adventná nedeľa patrila deťom a workshopu zdobenia medovníkov, pri ktorom došlo aj na ukážky pečenia vianočných oblátkov. O organizáciu sa postarala kultúrna komisia obce.
Podujatie "voňalo" očakávaním Vianoc. Ešte intenzívnejšie sa Vianoce pripomenuli, keď Mikuláš spolu s deťmi rozsvietil vianočný stromček na ľupčianskom námestí. Od tej chvíle bolo jasné, že na ceste k najkrajším sviatkom roka nás už nič nezastaví.

foto Martin Sprušanský

Šnúrka vystúpení najmladších

Naši najmladší divadelníci majú za sebou tiež „šnúrku“ vystúpení s Malým princom – v Komjatnej, Stankovanoch, Ružomberku, ktorú zavŕšili vystúpením na začiatku školského roka pre svojich spolužiakov v Partizánskej Ľupči.

Divadelná mládež prežila zábavno-štúdijný víkend na divadelnom seminári na Bystrej – Biela medvedica, odkiaľ si priniesli humoristické pásmo Čerešne.

Bolo toho veľa, nestihli sme pripraviť premiéru, ale máte sa na čo tešiť v Novom roku. Preto nás na jarmoku zastúpil náš spriatelený divadelný súbor Volný zo Zlína – na Bohov masakru určite náš ľupčiansky divák nezabudne.

Náš tradičný ľupčiansky divák sa už teraz môže tešiť na tradičné stretnutie „Pod štefanskou jedličkou“ – kabaret s pesničkami a scénkami za účasti starých a mladých členov súboru a hostí 26.decembra o 18.00 hod ľupčianskeho času. “Možno príde aj ...“

Prajeme Vám Vianočné sviatky plné rodinnej pohody, veľa zdravia a úspechov, nech úsmev a dobrá nálada prekryjú všetky mraky nad nami.

S láskou Vám trochu dobrej nálady

Lunetrdlo

OD JÁNA DO ŠTEFANA

...veru, všeličo sme zažili, ale hlavne – podľa slov našej mládeže – sme si užili:

Na cestách

...aj nezabudnuteľnú atmosféru pri Jánskej vatre s kvízom pre najmladších, ktorý priblížil pôvod tohto pradávneho zvyku aj starším účastníkom

...aj divadelné výlety za kultúrou a umením: na medzinárodný festival Wigraszek s Múdrym Maťkom - do Poľských Suwaliek cez krásnu Varšavu, do malebného moravského mestečka Slavičín s ukrajinsko-slovenskou inscenáciou Dvere, na najväčší český divadelný festival Jiráskův Hronov (už tradične) – dokonca s dvomi predstaveniami: mládež si zahrala Múdreho Maťka vo vynovenej scénografii a Jaro Janíček pobavil svoje už stabilné publikum Monológmi „Dnes večer hrám ja“

Na Deň obce Žiar (toť za kopčekom) sme priniesli kopec smiechu s komédiou „O ženách a mužoch“ Do Bobrovca v komornom prostredí miestnej reštaurácie so stále obľúbeným „Obvoďákom“. Po dvojročnej kovidovej prestávke aj na Kasiopeafest do Budmeríc s derniérou „Múdreho Maťka“. “Monológy“ pobavili aj na Ľubeľafeste a v Závažnej Porube.

Samozrejme, súčasne sme sa viackrát prezentovali s aktuálnymi inscenáciami aj na našej „druhej domovskej“ scéne na Lúčkach. Jaro Janíček hosťoval v štúdiu RosArt v Ružomberku v inscenácii Znovuzjednotenie Kóreí.

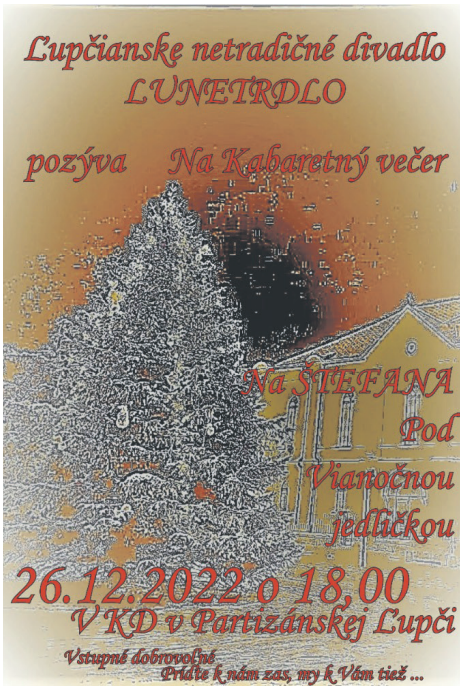

KARITA PREŽILA AKTÍVNE LETO AJ JESEŇ

Druhá polovica roku 2022 sa v našom zariadení niesla v duchu viacerých príjemných aktivít.

Poľovníci, herci aj červené nosy

V júni sme pozvali poľovníkov z PZ Ľupčianka z Partizánskej Ľupče, ktorí pre nás pripravili zaujímavú besedu o histórii ich poľovníckeho združenia. Porozprávali nám o práci i povinnostiach poľovníkov. Nezabudli ani na zaujímavé príbehy z lesov. Klienti mali možnosť prezrieť si kroniku poľovníckeho združenia.

Prijímatelia si užili predstavenie divadla Portál v záhrade nášho zariadenia. Prešovskí herci nám v horúci letný deň svojím vtipným vystúpením, plným chytľavých pesničiek priniesli výbornú náladu.

V letných mesiacoch viacerí klienti priložili pomocnú ruku pri starostlivosti o kvety, bylinky a zeleninu vo vyvýšených záhonoch. Veľa času trávili v záhradnom altánku či prechádzkami v záhrade nášho zariadenia či blízkom okolí. Niektorí strávili dovolenku v rodinnom prostredí.

V auguste sa viacerí seniori zapojili do petície Jednoty dôchodcov adresovanej vláde SR s ich požiadavkami. Potvrdili tak skutočnosť, že človek sa môže zaujímať o veci verejné v každom veku. Niektorí prijímatelia sa zúčastnili projektu EWA a formou dotazníkov pomohli pri výskume, ktorý má pomôcť vytvoriť aplikáciu na odhalenie príznakov začínajúcej Alzheimerovej a Parkinsonovej choroby.

August bol výnimočný aj kvôli návšteve zdravotných klaunov s červenými nosmi z programu „Smiech nepozná vek“, ktorí nám priniesli špeciálny zážitok. Navštívili našich prijímateľov individuálne v izbách a s humorom, hudbou a tancom priniesli úsmev na tvár všetkým. Niektorých našich seniorov doslova roztancovali.

Jeseň vo všetkých farbách

Pravidelne sme si čítali a rozprávali sa v skupinách o rôznych témach. Klientov zaujali hlavne pranostiky, počasie či klimatické zmeny. Pozorovali sme počasie v jeseni a spolu sme hľadali znaky babieho leta (v tomto roku ozaj vydareného).

Našich starkých potešila aj reminiscenčná aktivita o hubách Liptova. S pomocou obrázkovej nástenky spomínali na názvy jedlých aj jedovatých húb. Prijímatelia si tiež pospomínali na vôňu, chute a farby jednotlivých húb. Na jedlá, ktoré si zvykli z húb variť. A na lesy či ľudí, s ktorými na huby chodievali.

Venovali sme sa aj aktivitám podporujúcich pamäť, reč, pozornosť aj tvorivosť seniorov. Veľa sme kreslili, strihali a lepili. Vytvorili sme viaceré umelecké diela, ktorými sa pýšime v spoločenských priestoroch.

Mesiac október sa tradične nesie v duchu úcty k seniorom. Každučkým dňom im prejavujeme úctu a náklonnosť v podobe milého slova, úsmevu, zdvorilosti, rešpektu, pozornosti. Pri tejto príležitosti nás potešili svojím milým programom žiaci ZŠ v Partizánskej Ľupči. Zarecitovali a zaspievali na-

Ľupča plná života

šim seniorom v záhrade nášho zariadenia. Nakoniec ich obdarovali drobnými sladkými srdiečkami.

Október bol pre našich seniorov naozaj aktívnym mesiacom. Jedno sobotné popoludnie nám spríjemnili dvaja heligónkári z Hrboltovej. Pri domácich bryndzovníkoch a čaji nám zahrali a zaspievali. Priniesli neopakovateľný hudobný zážitok.
Privítali sme aj hercov z pre nás už dobre známeho divadla Portál z Prešova, ktorí odohrali našim seniorom divadelné predstavenie „Tri groše". Súčasťou predstavenia boli pekné piesne, ktoré sme si ešte dlho s klientmi pospevovali.
Niektorí seniori sa v októbri zúčastnili komunálnych volieb. Tým občanom Partizánskej Ľupče, ktorým zdravotný stav nedovolil voliť na obecnom úrade, zabezpečila volebná komisia volebnú urnu, a tak odvolili priamo v našom zariadení.

Na ceste k Vianociam

V novembri sme si uctili pamiatku zosnulých, zaspomínali a zapálili sviečku. Znovu sme sa formou besied venovali viacerým zaujímavých témach. O histórii vzniku kyslej kapusty, o jej účinkoch, o tom ako sa kapusta tlačí a o najobľúbenejších jedlách, ktoré sa z nej pripravujú. Pripomenuli sme si históriu a tradície na Katarínu aj veselé Katarínske zábavy, po ktorých už začína advent a tým pádom aj predvianočný pôst. Pri tejto príležitosti nás prišli znovu potešiť heligónkári z Hrboltovej, ktorí si k sebe prizvali aj huslistu.
Začali sme sa pripravovať na vianočné sviatky. Vyzdobili sme si exteriér aj interiér a rozsvietili vianočné stromčeky. S klientmi sme si prečítali o histórii vzniku adventného venca, o tom čo symbolizujú jednotlivé adventné sviečky aj o tradíciách počas adventu v minulosti.
December začal návštevou Mikuláša. Začali sme si vyrábať vlastné vianočné pozdravy. Už sa všetci tešíme na voňavé vianočné koláčiky a samozrejme darčeky z projektov Vianočný zázrak, Vianočná pošta a Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok. Starkí sa najviac tešia na návštevy svojich príbuzných a na vzácne chvíle, ktoré strávia v kruhu svojich najbližších.
Veríme, že rok 2022 ukončíme všetci v dobrej nálade a v zdraví , s prianím, aby ten nový rok bol ešte lepší a priniesol nám všetkým veľa spokojnosti, radosti, síl a hlavne veľa zdravia.

Zrealizované projekty

Naše zariadenie je od septembra 2022 zapojené do cezhraničného projektu Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika s názvom „Demencia nepozná hranice – zlepšujeme starostlivosť o osoby s demenciou prostredníctvom vzdelávania a využívania ICT". Na spoluprácu bolo oslovené partnerom projektu Katolíckou univerzitou v Ružomberku.
Cieľom projektu je zvýšiť kvalitu sociálnych služieb a sociálnej práce v zmysle skvalitnenia práce s osobami s demenciou v pobytových službách. V rámci projektu sa naši zamestnanci zúčastnili viacero vzdelávacích aktivít v Zlíne, v Křoměříži a Ružomberku, zameraných na zvyšovanie kompetencií pre starostlivosť o osoby s demenciou a podporu ich rodín.
Karita prostredníctvom projektu „Oddychové zóny pre seniorov v areáli zariadenia pre seniorov" získala finančný dar vo výške 1.500 eur. Získala ho pre organizáciu Ing. Katarína Budveselová v rámci projektu „Zlepšenie prostredia v mojom okolí", ktorý vyhlásila a finančne zastrešila spoločnosť Mondi SCP a.s. Ružomberok.

PhDr. Ľubomíra Gloneková,
Mgr. Oľga Kučavíková

ZÁKLADNÉ ORGANIZÁCIE SZTP A JDS BILANCUJÚ ROK 2022

Činnosť a aktivity organizácii sú spoločné nakoľko väčšina členov je organizovaná v oboch organizáciách. Aktivity boli zamerané na športovú, kultúrnu, spoločenskú oblasť a poznávacie výlety.

Akcie u priateľov

10. mája 2022 sme sa piati členovia zúčastnili Dňa matiek spojeného s opekačkou v Závažnej Porube. Akciu organizovali Okresná organizácia JDS a Základná organizácia JDS Závažná Poruba. Bol pekný kultúrny program, piesne, prednesy básní členov. To všetko pripravil spevokol zo Závažnej Poruby, k prítomným sa prihovorili predseda OO JDS Dr. Michal Kotian a starosta obce Závažná Poruba Ing. Pavol Beťko. Nakoniec si všetci pochutili na opekaných špecialitách.

27. mája 2022 sme sa piati členovia zúčastnili Majálesu v Liptovskom Jáne so živou hudbou, tombolou a gulášom - zorganizovala Okresná organizácia JDS L. Mikuláš v spolupráci so Základnou organizáciou JDS Liptovský Ján.

1. – 22. júna 2022 sa naša ZO SZTP podieľala na príprave a organizácii výstavy v Čiernom Orli pod názvom „Takto to vidíme my“, ktorú zorganizovalo RC SZTP Bratislava pod záštitou primátora Liptovského Mikuláša Ing. Jána Blcháča.

29. mája 2022 sme sa s Ing. Ľubomírom Rybákom zúčastnili Okresných ŠH JDS v Liptovskom Mikuláši, kde sa mi podarilo získať ceny v niektorých disciplínach.

8. júla 2022 sme uskutočnili výlet do Nestwille parku Hniezdne, kde sme si prezreli expozície histórie, súčasnosti a budúcich vízií v liehovarníctve - teda výroby tejto likérky, výroby whisky a iných produktov. Ochutnali sme aj výrobky čokoládovne. Po ceste sme navštívili Jarmok európskych remesiel v Kežmarku, kde sme si prezreli výroby tradičných remesiel a širokospektrálny program s príhovormi hostí a primátora Kežmarku Jána Ferenčáka.

Aktívne, relaxačne aj spomienkovo

23. júla 2022 Výbor JDS a Rada SZTP zorganizovala ŠH v areáli futbalového štadióna v Partizánskej Ľupči, na ktorej sa zúčastnili starosta obce Bc. Ladislav Balážec. Spolu s predsedom organizácií Júliusom Sokolom akciu otvoril. Prítomní boli aj predseda LKPS Partizánska Ľupča Ing. Štefan Banert, predsedníčka ZO SZTP a JDS Tesla L. Hrádok Alena Kováčová a podpredseda ZO JDS L. Mikuláš Miloš Javoš s manželkou.

Členovia si zašportovali, posedeli pri reprodukovanej hudbe, pochutili si na občerstvení a fajnom guláši. Víťazi jednotlivých disciplín dostali medailu a vecnú cenu. Nakoniec bola losovaná tombola, Tí na ktorých sa usmialo šťastie mali dvojnásobnú radosť.

13. – 18. augusta 2022 sa naši členovia zúčastnili Rekondičného pobytu v Piešťanoch-Banke, kde zrelaxovali pri procedúrach či kúpaní na kúpalisku Eva. Navštívili Aquapark Polný Kesov, mali možnosť navštíviť Trnavu, relaxovali na bicykloch. Každý večer bol pripravený kultúrny program aj zábavy s tombolou.

27. augusta 2022 sa naši členovia zúčastnili spomienky na SNP na Podbanskom a 29. augusta si uctili pamiatku padlých účasťou v sprievode a položením vencov ku pamätníku SNP ako aj pri pamätníku 1.svetovej vojny.

25. septembra 2022 pomohlo päť našich členiek pri upratovaní námestia po Remeselníckom jarmoku.

Predseda Július Sokol sa zúčastnil na prelome júna a júla Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutí v Trebišove, kde úspešne reprezentoval aj v športových disciplínach. Pracuje v organizáciách SZTP a JDS na regionálnej aj celorepublikovej úrovni. 27. augusta 2022 sa predseda Július Sokol zúčastnil 15. ročníka Stretnutia na Hranici v Skalitom.

Ďakujeme

Záverom mi dovoľte poďakovať členom Rady ZO SZTP, Výboru ZO JDS , desiatkárkam za prípravu a organizáciu jednotlivých akcií. Poďakovanie patrí aj Obecnému úradu Part. Ľupča, starostovi obce Bc. Ladislavovi Balážecovi za finančnú, materiálnu pomoc a poskytovanie priestorov na schôdzkovú činnosť či športové hry a Lesnému komposesorátu PS za finančnú pomoc.

Július Sokol

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK V ROZBEHU

Nový školský rok so sebou priniesol veľa zmien. Začal netradične v kultúrnom dome, pretože v škole prebiehala rekonštrukcia s potrebou zabezpečenia bezpečnosti.

Prvý školský týždeň žiaci absolvovali zaujímavé aktivity mimo školy. Utorok bol v znamení turistiky, turistom prialo aj počasie. Preverili si svoju kondíciu a odmenou pre nich boli nádherné výhľady, les plný hríbov a utuženie triednych kolektívov. Vo štvrtok prežili zaujímavý deň v Múzeu jaskyniarstva a ochrany prírody v Liptovskom Mikuláši. Z filmu sa dozvedeli ako vznikla naša Zem, skúmali rôzne horniny a nerasty, obdivovali faunu a flóru Slovenska. Z veže si prezreli Liptovský Mikuláš a okolie. V poslednej časti nazreli do tajov jaskýň a jaskyniarstva. Exponáty v múzeu boli zaujímavé a žiaci získali veľa nových informácií a vedomostí. Druhý týždeň školáci začali vyučovanie už v škole, ale obedy a školský klub detí pokračovali v areáli športového ihriska. Po krátkom čase žiaci obedovali v novej jedálni a školský klub navštevovali opäť v škole. Zvýšenú bezpečnosť v okolí školy však dodržiavame naďalej dôsledne.

Vyučovací proces počas rekonštrukcie prebiehal riadne, bez obmedzení. Okrem vzdelávania si žiaci pripomínajú rôzne významné udalosti, pamätné dni, zapájajú sa do súťaží, kultúrnych a športových podujatí. Na podporu aktívneho prístupu žiakov k vzdelávaniu, zlepšeniu domácej prípravy na vyučovanie a dochádzky žiakov, sú každý mesiac zvolení, v školskom rozhlase a na nástenke zverejnení najlepší žiaci - jeden z prvého a jeden z druhého stupňa. Sú to žiaci, ktorí v danom mesiaci dosiahli výborný prospech alebo výrazné zlepšenie v ňom, zodpovedne sa pripravovali na vyučovanie a zúčastnili sa na podujatiach reprezentujúcich našu školu. Akcia prebieha už

štvrtý mesiac a zaznamenala aj pozitívne prekvapenia

SÚŤAŽE A ÚSPECHY

Súťaž o najkrajší jesenný strom vytiahla žiakov do prírody. Museli vyhľadať najkrajší jesenný strom, odfotiť sa s ním a poslať na mailovú adresu pani zástupkyni. Fotky boli vystavené na nástenke a každý triedny kolektív dal hlas jednej. Zo všetkých fotiek najviac hlasov získal najkrajší strom so Zuzanou Vajdovou (8.A), 2.miesto získala Alica Smiteková (8.A) a 3.miesto Marek Pukaj (7.A).

V novembri sa naša škola zapojila do celoslovenskej informatickej súťaže **iBobor**. Súťaž prebiehala online formou a zapojili sa do nej takmer všetci žiaci. Úspešní riešitelia z 2.A E.Sklenárová, F.Bartánus, J.Antol, 3.A S.Mišincová, A.Kráľ, N.Mičetič, 4.A M.Švidroň, 5.A S.Pavellová, F.Čipkala, N.Smiteková, 8.A N.a S.Hrdinové, T.Peterec, M.Černoch, 9.A A.Mičetič dostali diplomy.

Na **šachovom turnaji** v CVČ v Liptovskom Mikuláši nás reprezentovali žiaci druhého stupňa A. Balážec, A. Grállus a A. Mičetic,. V silnej konkurencii 110 súťažiacich si overili svoje šachové schopnosti a patrili k úspešným.

Dvojica deviatakov D.Kúkol, M. Ižo a piatak Tobias Frič preukázali svoje technické vedomosti a zručnosti na okresnom kole **Technickej olympiády** v Ružomberku, kde obsadili skvelé 4. a 5. miesto.

Cvičné testovanie **KOMPARO** pre ôsmakov aj deviatakov prebehlo 10. novembra. Každý účastník dostal podrobnú informáciu o svojich výsledkoch. V nej sa dozvedel, ako je na tom v porovnaní s rovesníkmi z celého Slovenska, ktoré typy úloh mu robia problémy a ktoré učivo si ešte musí zopakovať, aby bol v Monitore úspešný.

Naša škola sa zapojila do súťaže **„Do školy na bicykli“**. Oboznámili sme sa s ňou cez školský rozhlas. Spravili sme propagáciu prostredníctvom plagátu, ktorý visel na vchode do budovy školy, a tak bol dostupný pre žiakov, učiteľov, ale aj pre ostatnú verejnosť. Ďalej sme o súťaži informovali na stránke školy a na FB stránke školy a natočili video s danou tematikou, v ktorom pani učiteľka Z. Siakeľová za hmlistého rána na bicykli zvoláva a vedie žiakov z rôznych častí našej obce do školy.

Kameramanom bol Tobias Frič a spolutvorkyňou a koordinátorkou projektu pani zástupkyňa L. Repová. Veľmi by nás potešila výhra, a to stojany na bicykle, či darčeky s témou súťaže pre žiakov.

Naši šikovní žiaci: D. Kúkol, A. Mičetić, A. Balážec a T. Peterec priniesli z **Okresného turnaja v stolnom tenise** prvé miesto.

Všetkým súťažiacim ďakujeme za reprezentáciu školy a blahoželáme k úspechom.

Hanka Balážecová (3.A) reprezentovala našu školu v okresnom kole súťaže v prednese slovenskej povesti Šaliansky Maťko. Zvíťazila a postupuje do krajského kola!

Anna Ganobjaková

WORKSHOP ARCHITEKTI KOMUNITE OČAMI ŽIAKOV

Po dvoch mesiacoch od významnej akcie (architektonický workshop v našej obci nesporne takou bol) si do neho zapojení žiaci našli čas, aby si pripomenuli jeho priebeh, zaujímavé momenty aj výsledky svojej týždňovej práce. Atmosféra diskusie bola uvoľnená a diskutujúci sa zapájali spontánne.

„Boli sme vybraní z druhého stupňa. Sami sme sa dali do štyroch skupín. Prvý deň sme si niečo o sebe hovorili, predstavili sme sa. Bola tam aj Lucia a Terezka. Tie nám pomáhali. Hovorili sme, čo všetko budeme spolu robiť a robili sme také veci, čo sa robia prvý deň. Hovorili sme si o miestach v Ľupči, čo o nej vieme. Urobili sme si prechádzku po Ľupči, pozerali sme, čo by sa nám hodilo, čo je nové.
Potom sme začali pracovať na svojich zadaniach. Dali sme návrh svojho výrobku, ako by mal vyzerať. My sme si vybrali altánok, lebo keď sme na námestí a prší, nemáme sa kde skryť, iba pod mostom. Druhé skupiny robili šach, zastávku a altánok. Museli sme si nakresliť plagát, výkresy s náčrtmi alebo lepiacou páskou načrtnúť výrobok do reálnej rozlohy. Nakreslili sme si náčrt z každého uhla. Veľmi nám pomohol Alex Balážec. Keby nebolo Alexa, tak nemáme šancu to spraviť, lebo on nám spravil náčrt toho, čo máme spraviť. Babám zase pomohla pani učiteľka Sklenárová.
Vypísali sme materiál, ktorý budeme potrebovať. Museli sme sa zmestiť do takého rozpočtu peňazí, čo sme mali, teda sme nemohli dávať veľmi drahé materiály. No a potom sme začali pracovať na výrobkoch. Na výrobkoch sme pracovali jeden deň. Prišiel nám tam jeden architekt, ktorý bol vraj dosť slávny a je fakt dobrý. Vravel nám, čo by sme mali zlepšiť, aby to vydržalo nejaký nápor, aké tam máme dať zväzy, aby to malo správne držanie. Museli sme to zmenšiť niekoľkokrát, aby to nebolo také veľké. Potom sme na tom pracovali.
Keď boli výrobky hotové, poupratovali sme, povedali si, ako to budeme prezentovať, preniesli sme ich z úradu do školy a žiaci po skupinkách hlasovali, ktorý návrh by bol pre Ľupču najvhodnejší. Vyhrala prírodná lavička, čo vymysleli baby: Nikola, Alica, Natália a Viktória. Alici sa páčila záverečná práca na výrobku. Nikola nezabudne na svoju úlohu: hrať spiaceho na lavičke.
A potom už len v kultúre bola výstava pre verejnosť. Bolo to dobré.“

Matej, Jakub, Timotej, Alex, Alica, Nikola

MŇAMKY OD ĽUPČIANSKEJ MAMKY

Remeselnícky jarmok rozveselili svojim vystúpením opäť aj naši žiaci. Zatancovali a zaspievali na ľudovú nôtu ale prispeli aj číslom modernej zumby. Sladké, slané aj kyselkavé dobroty v školskom stánku s lákavým názvom „Mňamky od ľupčianskej mamky“ prilákali veľa návštevníkov jarmoku. Pripravili ich mamičky, babky, oteckovia, tety a priatelia našich žiakov. Na výborných koláčoch a kávičke, ktorú s láskou pripravili pani učiteľky, si prišli pochutnať celé rodiny. Niektorí si dali zabaliť a vzali so sebou.
Zarobené peniaze sú pre žiakov Základnej školy s materskou školou Partizánska Ľupča. Všetkým z celého srdca ďakujeme.

DNI NIEČÍM VÝNIMOČNÉ

Európsky deň jazykov 2022 sme oslávili aj u nás v škole. Na druhom stupni si ho opäť žiaci s pani učiteľkou Z. Siakeľovou pripomenuli vyhľadávaním, kreslením a tvorbou „jazykových kariet európskych štátov“. Žiaci na prvom stupni pocvičili jazýčky v jazykolamoch v slovenčine a angličtine.

Svetový deň mlieka na školách si žiaci pripomenuli bielym oblečením, mliečnou desiatou aj s bonusom v školskej jedálni, kde za obedom dostali termixy. Výherné triedy, 1.A a 8.A, si pochutili na syrových pareničkách.

Svetový deň srdca si žiaci pripomenuli prakticky. Dozvedeli sa základné aj zaujímavé

fakty o srdci. Naučili sa rozdiel medzi masážou srdca dospelých a detí, odmerali si tlak a tep a niektorí dokonca počuli vlastné srdce s pomocou fonendoskopu. Na stanovištiach merali tlak starší žiaci mladším a predviedli

im oživovanie, ktoré si mohli podľa záujmu vyskúšať.

V októbri sa konal **Dukátový jarmok**, ktorý bol zakončením minuloročného projektu. Počas minulého školského roka žiaci prvého až piateho ročníka za svoje výsledky na hodinách slovenského jazyka dostávali dukáty. Za nazbierané dukáty si teraz na jarmoku mohli kúpiť rôzne drobnosti. Projekt slúžil na podporu rozvoja finančnej gramotnosti, matematického myslenia a motiváciu získavať lepšie výsledky v škole.

Európsky týždeň športu strávili žiaci aj pani učiteľky aktívne a samozrejme športovo. Každý deň tohto týždňa začali spoločnou rozcvičkou, ktorá vyplavila kopec endorfínov a naštartovala cvičiacich na vyučovanie.

V októbri sa žiaci tretieho a piateho ročníka zúčastnili online hodín s názvom **Nebojím sa zubného lekára**. Online hodiny sú súčasťou edukačného projektu Týždeň pre budúcnosť bez zubného kazu, ktorý prebiehal od 10. do 14. októbra a bol organizovaný Slovenskou komorou zubných lekárov.

Svetový deň úsmevu sme mali prvýkrát aj na našej škole. Žiaci aj pani učiteľky a vyzdobili smajlíkami a viac sa na seba usmievali.

Svetový deň jablka žiaci oslávili porciou zdravých, sladkých a šťavnatých jabĺk. Starší žiaci pripravili sebe aj mladším spolužiakov jablkové dobroty vo forme strúhaného šalátu.

Najvýznamnejší astronomický úkaz v tomto roku, čiastočné zatmenie Slnka, sme zažili aj my. Niektorí ho pozorovali cez okno v triede, iní na školskom dvore.

Žiaci 8. a 9. ročníka sa zúčastnili **Burzy stredných škôl** v Liptovskom Mikuláši. Prostredníctvom prezentácií jednotlivých škôl sa žiaci mohli dostatočne informovať o škole, ktorá ich zaujala a získať tak obraz o podmienkach prijatia, štúdiu aj niektorých zaujímavých benefitoch, ktoré školy ponúkajú.

V októbri sme si pripomenuli **Medzinárodný deň školských knižníc**, a to návštevami knižnice J.G.Belopotockého v Liptovskom Mikuláši a do tej našej, školskej, si chodili žiaci čítať a požičiavať knihy nielen na literatúru viac ako inokedy.

Halloween a súťaž o najkrajšie spracovanie tekvice rozveselila celú školu. Žiaci boli celé vyučovanie v kostýmoch a spoločne sa snažili vytvoriť niečo, s čím by vyhrali v tekvicovej súťaži. Ocenené boli najlepšie strašidielka a boli tento rok naozaj skvelé! Prvé a druhé miesto získali prváčik M. Polónyi a piatačka N. Smiteková, 3.miesto J. Nagran z 8.A.Cenu za najlepší výrobok z tekvice získali triedne kolektívy 1.A a 5.A.

Svetový deň behu rozbehal všetkých žiakov a triedne učiteľky. Pán riaditeľ zorganizoval celoškolskú štafetu okolo Partizánskej Ľupče. Jednotlivé triedy so svojimi triednymi učiteľkami prebehli určenú trasu so štafetovým kolíkom, ktorý odovzdali čakajúcim bežcom na konci ich trate.

V projekte **Vedieť viac** našu školu navštívili lektorky z neziskovej organizácie SEEDS. Pripravili pre žiakov interaktívne prezentácie plné zaujímavých informácií a spestrili tak hodiny geografie, biológie a environmentálnej výchovy.

Medzinárodný deň tolerancie bol príležitosťou, prostredníctvom ktorej sa piataci a šiestaci zapojili do animačného programu v Liptovskej galérii P.M.Bohúňa, kde si tento pojem vysvetlili pomocou vlastnej rôznorodosti v tvorbe portrétu Matreny Makovickej.
Výchovný koncert s témou Ako sa stať trendsetterom bol návodom, ako sa nestať závislým na mobile, sociálnych sieťach, ako nebyť ľahostajným k ľuďom, ktorí potrebujú pomôcť, ako neprestať vnímať blízkych, priateľov, prírodu, svet okolo nás. Toto všetko sa žiakom snažili priblížiť traja hudobníci. Pútavými textami, hudbou a prezentáciami ukázali ako sa nestať bytosťou bez citu, ale snažiť sa vnímať všetkými zmyslami svet okolo nás a robiť ho lepším.

V školskom klube detí ako každú jeseň, aj tento rok žiaci opäť prevetrali svoje šarkany na **Šarkaniáde**. Ani tento rok nezabudli na starých rodičov a seniorov a v kultúrnom dome a v DSS Karite potešili básničkami, pesničkami a malým darčekom. V predvianočnom období vyrobili rôzne dekoratívne ozdoby a vystavili ich na predajnej Vianočnej miniburze.

KATARÍNSKA DISKOTÉKA

Katarínska diskotéka sa konala v našej škole už tradične vo veselom rytme plnom tanca, zábavy a súťaží. Prví tanečníci sa zvŕtali v kole od 15.hod. a vydržali do 19.hodiny.
Šikovné mamičky z Rady rodičov pripravili deťom chutné hot-dogy so sladkým čajíkom. V bufete si mohli zakúpiť rôzne maškrty. Pani učiteľky pripravili súťaže a postarali sa o dozor a poriadok. Katarínska zábava sa vydarila, poďakovanie patrí všetkým aktívnym, ktorí sa o to pričinili.

Z MATERSKEJ ŠKÔLKY

Materská škôlka od septembra fungovala na futbalovom ihrisku. Do vynovených priestorov sa detičky presťahovali v októbri. Prihlásených 44 detí má k dispozícii tri triedy, dve spálne, samostatnú jedálničku, novú umyvárku. Škôlka má podlahové kúrenie a deťom sa príjemne sedí a hrá na zemi. Kapacita škôlky je 56 detí.
V týždenných témach využívajú vo výuke rozhovory a ukážky spojené s prácou na interaktívnej tabuli. Raz do mesiaca ich navštevuje canisterapeutka Veronika a jej zverenkyňa Happy.

Raz týždenne majú deti možnosť si zašportovať v športovom krúžku Obratníček, v ktorom sa učia základy džuda. Zapojili sa aj do súťaže Do školy na bicykli, v ktorej počas celého trvania prebiehala výuka na školskom dopravnom ihrisku s dopravným značením. Spoločne sa tešia na Oceanárium, v ktorom sa zoznámia s podmorským životom.

rubriku pripravila
Anna Ganobjaková

BÁSNIČKY

Moja starká rada varí, pečie
na Facebooku jej nič neutečie.
Všetko by len objednala,
starký z toho stresy máva.
Starký je môj kamoš veľký,
chodíme spolu do pizzerky.
Starkých veľmi rád mám,
preto ich v srdci nosievam.

(Michal Mojš, 5. A)

Starí rodičia
S dedom chodím huby zbierať,
či do lesa.
Vždy, keď niekam ideme,
kričí: „Ide sa!“
S babkou sa skôr rozprávam.
Rada pečie, vždy,
keď prídem, koláč mám.
Svojich starých rodičov veľmi mám rád,
keď k nim prídem, som ich kamarát.

(Filip Čipkala, 5. A)

Moja starká rada pečie
a nikdy nič nepripečie.
Taktiež rada varí,
až sa z toho pará.
Na paličku mäso dá,
v rýchlosti ho opeká.
Pridá k tomu prílohu
a volá nás ku stolu.

(Sabina Pavellová, 5. A)

Moja starká rada pečie,
perníky však nepripečie.
Uvarí nám dobroty,
vždy, keď príde z roboty.
Na víkendy k nej chodím rád,
som jej veľký kamarát.
Snažím sa jej pomáhať,
aby sme sa mohli hrať.

(Juraj Kandera, 5. A)

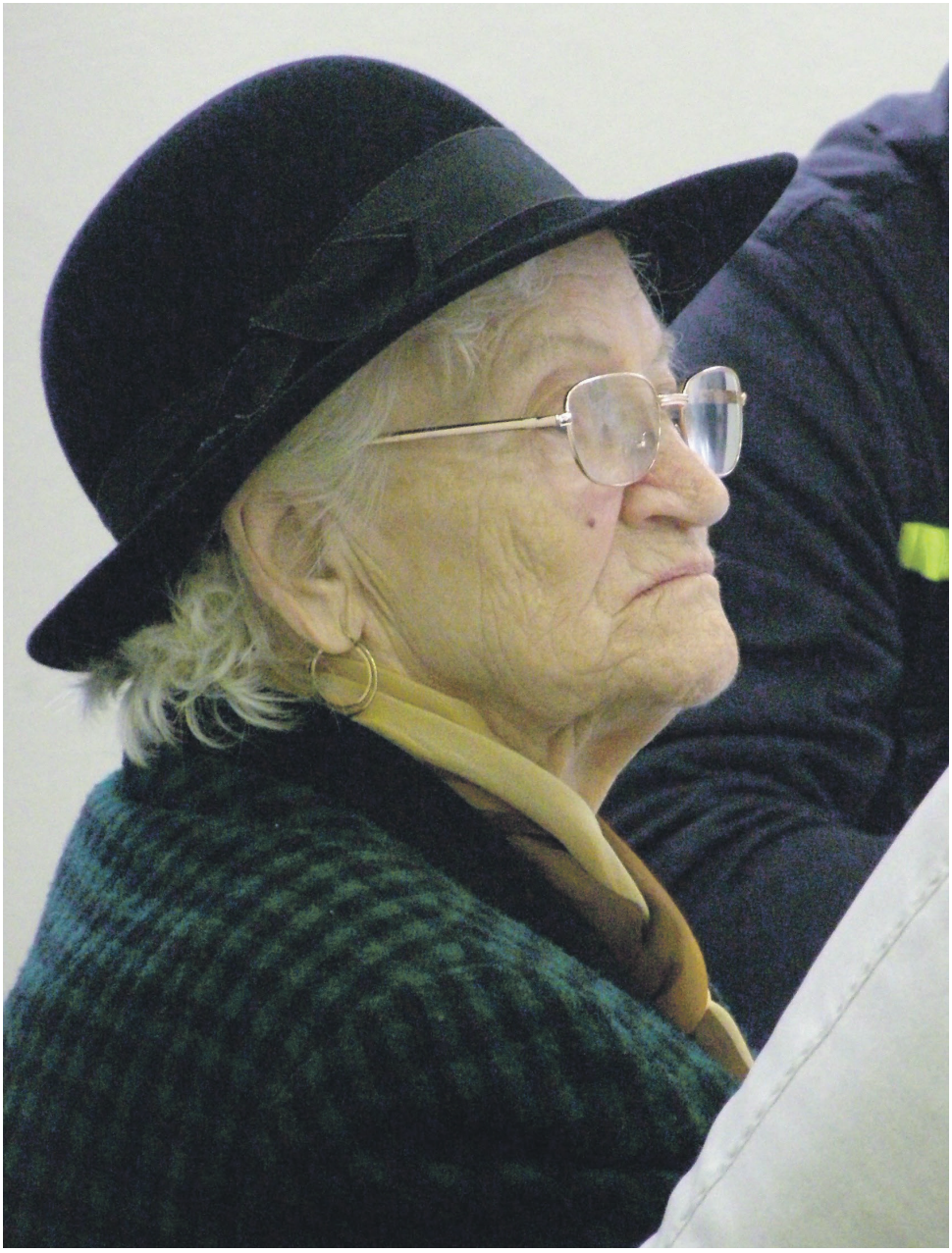

ŽIVOTNÉ JUBILEUM PANI GIZELY MATULOVEJ

Sú dni, ktoré sú výnimočné, nezabudnuteľné, vzácne. A jedným z takýchto dní bol pre Gizelu Matulovú tento rok aj 30. jún – v tento deň oslávila krásne životné jubileum 95. narodeniny.

Je prirodzené, že zdravie človeka v takomto veku je už výrazne poznačené ťažkosťami a prekážkami, s ktorými sa musel počas svojej životnej cesty boriť. Aj keď sme ju v deň svojho sviatku navštívili, hovorila už veľmi málo a jej pamäť neslúžila tak ako by si sama a jej blízki želali.

Už viac ako 15 rokov pani Matulovú opatruje jej najmladší syn Paľko. Práve on nám pomohol, aby sme poskladali mozaiku jej života.

Najstaršia obyvateľka Partizánskej Ľupče

Naša oslávenkyňa je najstaršou obyvateľkou Partizánskej Ľupče. Narodila sa síce v Liptovských Kľačanoch, ale väčšinu svojho života strávila práve v Ľupči. Na svet prišla ako tretia v poradí zo šiestich detí (všetko dievčat) rodičom Adamovi a Eve Pustajovcom. Vyrastala v tejto malebnej dedinke na úpätí Nízkych Tatier v skromnosti a často aj nedostatku základných životných potrieb. Preto sa rodičia rozhodli, že ju ako dvanásťročnú dajú do kláštora. Tam strávila dva roky. Keď začala 2. svetová vojna, bol kláštor rozpustený a ona sa vrátila domov do rodnej obce. Rodičom pomáhala pri starostlivosti o svoje mladšie sestry, pri prácach okolo domu a hospodárstve.

Aj keď v tej dobe bol všetkého nedostatok, rodina pomáhala proviantom hlavne brigáde kpt. Nálepku operujúcej vtedy v Nízkych Tatrách. To sa jej stalo takmer osudným. Keď šla do mlyna v Ľupči s obilím, v Ľubeli ju zastavili Nemci, označili ju za partizánku a keď už mala priloženú hlaveň k zátylku, dobehol jeden obyvateľ Ľubele. Ten vedel nemecky a vysvetlil im, že obilie potrebuje zomlieť na múku pre svoju početnú rodinu. Uverili mu a ju prepustili.

Vojna a rodina

Vojna výrazne poznačila a ovplyvnila život v rodine. Otec pani Matulovej bol vyučený obuvník. Paradoxne cez deň opravoval obuv nemeckým vojakom, v noci z hôr zase schádzali partizáni a vtedy opravoval obuv im. Dali im najesť a aj ostatných zásobovali potravinami. Keďže rodina mala šesť dcér rodičia v obave, aby sa dcéram nič zlého nestalo, zamykali všetky na noc do jednej izby. Dnes možno úsmevné, ale vtedy viac ako potrebné. Vojnu všetci prežili živí a v zdraví. Stalo sa však niečo čo nikto nečakal ani v najhoršom sne.

Mama nečakane zomrela, otec ovdovel ako 40 ročný a zo šiestich dcér sa stali polosiroty. Zodpovednosť za chod rodiny prešiel na najstaršie dcéry a aj pre Gizku nastalo veľmi náročné obdobie. Ale zvládli aj túto situáciu. V roku 1951 sa Gizela Pustajová vydala. Manžel bol šofér z povolania, bol linkovým šoférom vo vtedajšej ČSAD.

Usadili sa v Partizánskej Ľupči

Spolu s manželom a otcom sa po vydaji presťahovali do Partizánskej Ľupče. Na svet začali postupne prichádzať vytúžené detičky. Najskôr Vladimír, ktorý pracoval neskôr ako čašník, potom Gustáv vyučený a zamestnaný ako pekár. Milan pracoval ako mechanik a najmladší Pavel, ktorý pracuje ako elektromechanik. Spolu s manželkou sa starajú o pokojnú jeseň života svojej mamy. Vladimír a Gustáv sa narodili ešte v Kľačanoch, Milan a Pavel už v Partizánskej Ľupči. V rodine sa to teda obrátilo - na svet prišli samí chlapci a pani Matulová sa musela starať o šesť večne hladných chlapov.

Jednoduché to nemala ani v zamestnaní. Od roku 1971 bola zamestnaná v Jednote ako predavačka a keďže bola

medzi svojimi najbližšími a medzi nami, ktorí si uvedomujeme jej ťažký životný osud. Celý život tvrdo pracovala, obetovala sa, prekonávala prekážky.
Bola to však aj skutočná dáma, vždy pekne upravená, vkusne oblečená. Nebolo to z nejakej roztopaše. Mala 5 sestier a tak v obliekaní to bola skôr rivalita medzi nimi a to jej do nedávnych rokov aj ostalo.
Syn Paľko nám okrem iného tiež prezradil: „Pri maminke musím byť presný a dôsledný. Musí dostať svoje lieky, nesmiem zabudnúť pichnúť inzulín, inak by to mohlo mať fatálne následky.“ Preto aj tebe, Paľko ďakujeme za obetavosť a každodennú starostlivosť.

Milá pani Gizka!
Dlhú cestu, ktorú Vám život pripravil ste prešla so cťou ako statočná a silná žena. Svoju úlohu ako dcéra, manželka, matka ste napĺňala s nesmiernou láskou a dobrotou.
Za všetko a za všetkých chceme vrúcne poďakovať, popriať zdravie, šťastie, spokojnosť. Nech je vzorom pre ďalšie generácie vaša láska, dobrota a energia.

Miroslav Migaľa

veľmi šikovná zamestnávateľ ju posielal do problémových predajní, kde mala nastoliť poriadok a zabezpečiť plynulý chod predajne. Toto sa jej vždy podarilo a tak veľmi často menila svoje pracovisko. Zvládala to bez problémov a to aj vďaka svojmu manželovi, ktorý jej výrazne pomáhal hlavne tým, že ju do práce a domov sám vozil.
Starostlivosť o početnú rodinu jej brala veľa síl a času, napriek tomu sa angažovala aj spoločensky, hlavne ako aktívna členka vtedajšieho Zväzu protifašistických bojovníkov. Za pomoc počas vojny a v priebehu povstania jej boli priznané výhody vyplývajúce zo zákona č. 255/1946 Zb.
Vo svojom živote sa musela vysporiadať s veľmi bolestnými stratami a to hlavne, keď ju vo veku 69 rokov opustil manžel. A veľký žiaľ musela prežiť, keď pred šestnástimi rokmi pochovala svojho najstaršieho syna.

Pokojná jeseň života
Dnes žije v rodine najmladšieho syna Paľka obklopená láskou a starostlivosťou v Partizánskej Ľupči. Starosta Bc. Ladislav Balážec a zástupcovia obce jej v deň svojho sviatku prišli popriať to najcennejšie - zdravie a ešte veľa rokov

110 ROKOV OD ÚMRTIA ANDREJA SOKOLÍKA

V časoch kulminácie národného obrodenia, od konca 18. storočia, náš národ zviditeľňovali najmä predstavitelia z radov duchovnej a svetskej inteligencie a práve ona doviedla národné spoločenstvo na scénu európskych i svetových dejín.
Jedným z veľkých a výrazných osobností tohto obdobia bol redaktor, prekladateľ, pedagóg, publicista, ochotnícky herec a režisér Andrej Sokolík. Narodil sa vo vtedajšej spádovej oblasti Ružomberka, v Nemeckej Ľupči 9. februára 1849.

Široké študijné zameranie
Gymnaziálne štúdiá začal v historicky prekrásnej Banskej Štiavnici, neskôr prešiel do bližšej Banskej Bystrice, odkiaľ ho osud zavial na Štátne evanjelické gymnázium v Levoči, kde v roku 1868 zmaturoval. Na jeseň toho istého roku sa stal poslucháčom bohosloveckej fakulty v Prešove.
Začiatkom júna 1872 odišiel študovať na bazilejskú univerzitu, aby zároveň zdokonalil svoje jazykové vedomosti z francúzštiny a nemčiny. Už po troch semestroch dostal pozvanie vyučovať na slovenskom gymnáziu v Revúcej, kde pôsobil do septembra 1874.
Tu sa stáva jednou z obetí násilnej maďarizácie s následným obvinením úradov voči profesorom a žiakom z protištátnej činnosti. Bol tak nútený odísť do svojho rodiska, kde sa stal riadiacim členom Štátneho učiteľského penzijného fondu.

V centre národného, politického a kultúrneho diania
Po trojročnom pôsobení v rodnom mestečku v roku 1877 prijal pozvanie do Turčianskeho Svätého Martina, kde na ľudovej škole vyučoval náboženstvo. Z poverenia seniorátu prešiel na priemyselno-učňovskú školu, kde veľmi aktívne pôsobil až do roku 1897.
Od roku 1898 redigoval časopis Muzeálnej slovenskej spoločnosti (MSS). Na jeho stránkach popularizoval zbierkotvornú činnosť, dával návody na záchranu materiálnych hodnôt. Opisuje tiež pomerne úspešné pokusy dolovania zlata v nízkotatranskej osade Magurka.
Spracovával dejiny evanjelickej a.v. cirkvi na Slovensku, spísal životopisy jej nadaných i významných jedincov (bratov Ruppeldtovcov, ktorých korene siahajú na Magurku).
V roku 1878 – 1883 vydáva spolu s A. Timkom časopis pre školskú mládež Včielka.
V 1882-om sa mu podarilo realizovať veľmi významný kultúrno – spoločenský zámer. Preložil a vydal populárno dobrodružný román D. Defoea Robison Crusoe, stal sa najčítanejšou knihou svojej doby. Redigoval tiež časopisy Herec, Vesna, Literárny týždenník, publikoval v almanachoch Minerva a Napred. Prispieval do Národných novín za čo bol perzekvovaný , ba aj väznený.

Sokolík ako herec
Veľmi sa angažoval v slovenskom ochotníckom divadle. Sám Jozef Škultéty sa o ňom vyjadril, „...že takého herca, akým bol Sokolík slovenské ochotnícke divadlo ešte nemalo“.
V auguste 1895 bol na valnom zhromaždení MSS zvolený za jej tajomníka a stal sa pravou rukou predsedovi Andrejovi Kmeťovi. Veľkou mierou sa pričinil o realizáciu výstavby monumentálneho Národného domu i prvej budovy Slovenského múzea v Martine, ktoré dnes nesie názov Múzeum Andreja Kmeťa. Činnosťou v rámci Národného domu suploval Sokolík prácu vtedy Maďarmi zakázanej Matice slovenskej.

Rodinné tragédie
14. októbra 1900 mu zomrela manželka Emília, vtedajšia predsedníčka Živeny. Pár mesiacov na to rodinná tragédia pokračuje smrťou 20-ročného syna Fedora Andreja. Odchádza ďalší syn Dušan Mikuláš, ktorý začal podnikať na Ďalekom východe vo Vladivostoku. Jeho dcéra Oľga Emília sa v roku 1907 vydala a odišla za manželom do Budapešti, a tak Andrej Sokolík rodinne osamel.
V roku 1908 odišiel za dcérou do Budapešti. Napĺňa sa tak irónia jeho životného osudu, keď Andrej Sokolík po bezmála 40-ročnom perzekuovaní maďarskými úradmi 5. novembra 1912 zomiera v Rakúšovej nemocnici v Budapešti na pomerne banálny zápal pľúc vo veku 63 rokov.
Znalci našej národnej minulosti pri každej možnej príležitosti zdôrazňujú, že Andrej Sokolík bol nesmierne nadaný a výnimočný človek.

Miroslav Migaľa

Stará budova Matice slovenskej (matica.sk)

NEVINNÉ OBETE KRUTOSTI VOJNY

Dňa 18. júna 2022 bol v osade Magurka odhalený pamätník obetiam zabudnutej tragédie z októbra 1944. Vtedy tu partizáni postrieľali takmer sedemdesiat neozbrojených mužov z obce Kunešov.

Príbeh tragédie ožil len nedávno

Nenápadná malá dedinka Kunešov sa nachádza v Kremnických vrchoch, v okrese Žiar nad Hronom. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1342. Dedinu založili kolónie prichádzajúce z nemeckých oblastí na pozvanie uhorského kráľa ako banícki odborníci. Život obce bol tesne spätý s Kremnicou a banskou činnosťou. Po úpadku baníctva sa ocitli obyvatelia v ťažkej situácii, nakoľko poľnohospodárska výroba v týchto podmienkach nedokázala uživiť všetkých obyvateľov.

V roku 1940 mala obec približne 2000 obyvateľov, z ktorých takmer všetci boli nemeckej národnosti. Kunešov kruto poznačili vojnové udalosti v rokoch 1944 a 1945. Obec utrpela veľké materiálne škody a takmer z dvoch tretín vyhorela. O život prišlo takmer 150 občanov.

Ešte väčšia tragédia pre obyvateľov obce nastala paradoxne po oslobodení, keď v mierových podmienkach mohla nastať obnova života v obci. Viac ako dve tretiny

obyvateľov bolo nútených opustiť svoju rodnú obec a vlasť na základe - z dnešného pohľadu nespravodlivej - kolektívnej viny nemeckej menšiny.

Do histórie dediny, ktorá bola v minulosti takmer čisto nemecká a výrazne to zmenila až druhá svetová vojna, sa zapísala tragická udalosť z októbra 1944. O zastrelení takmer sedemdesiatky karpatských Nemcov (z toho 63 Kunešovčanov) v osade Magurka sa desaťročia takmer vôbec nehovorilo. Teraz tento masaker pripomínajú hneď dva pamätník: jeden v Kunešove a druhý v Nízkych Tatrách - v osade Magurka v miestach, kde mali prísť príslušníci nemeckej menšiny o život rukami skupinky partizánov.

Čo sa vtedy na Magurke stalo

Ide prakticky o neznámu udalosť. Z rozprávania rodičov a starých rodičov ju poznali starší obyvatelia, ktorí majú v pamäti povojnové roky, no mladšie generácie o nej vôbec nevedeli. Obete nemajú žiadne oficiálne hroby a ani nie je jasné, kde presne a ako boli pochované. Spolu s aktívnymi obyvateľmi a Karpatskonemeckým spolkom sa opierali o zachované výpovede pamätníkov, aj archívne dokumenty.

Johann Ruckschloss, ktorý mal v tom čase 17 rokov a ktorý zomrel v Nemecku v roku 2006 si na udalosť spomínal takto: „Dňa 21. septembra 1944 v dedine na príkaz povstaleckých orgánov vybubnovali, že všetci muži od 16 do 60 rokov sa musia zhromaždiť s krompáčmi a lopatami na tamojšom námestíčku. Zhruba 300 mužov sa potom po dohľadom eskorty presunulo pešo na železničnú stanicu v Kremnici, kde sa stretli aj so skupinami z iných nemeckých dedín. Nastúpili do nákladných vagónov a tie ich odviezli na Horehronie. Tam ich nasadili na budovanie protitankových okopov pre povstaleckú armádu. V Hronci zhromaždili asi osemsto nemeckých mužov z Hauerlandu (čo bola oblasť okolo Kremnice a Nitrianskeho Pravna obývaná Nemcami) v mizerných podmienkach. Chýbali sanitárne zariadenia, potrebu si odbavovali pri potoku, spali na holej zemi. Dobre urobili tí, ktorí si zobrali zo sebou stravu, lebo až na štvrtý deň dostali jeden chlieb na desať chlapov a po naberačke polievky.“

Neskôr sa k nim pripojili aj muži z obce Sklené, kde partizáni zastrelili 187 mu-

žov a ostatným o tom priniesli prvé zvesti. Táto tragédia je dnes pomerne známa.
Mužov nasadzovali na práce pri budovaní zákopov a poľného letiska pri Brezne. Keď sa o niekoľko týždňov mohli vrátiť, rozdelili sa. Tí , ktorí sa vybrali cez Banskú Bystricu, boli o pár dní doma. Tých, ktorí sa vybrali cez hrebeň Nízkych Tatier, však ich rodiny už nikdy nevideli.
Neskoro popoludní dňa 25. októbra 1944 oznámili stráže internovaným, že sú slobodní a že sa môžu vrátiť do svojich dedín. Kunešovský krčmár a poštár Anton Gurtler navrhol, že ich najkratšou cestou prevedie z Podbrezovej cez hrebeň Nízkych Tatier do Ružomberka. Muži s tým súhlasili a tak sa skupina neozbrojených civilistov vydala na pochod do hôr.
Ráno 27. októbra 1944 sa po prechode hrebeňa Nízkych Tatier uchýlili na Magurke do opustenej maštale, aby si oddýchli. Vtedy ešte netušili, čo sa s nimi stane.

Chlapov tu čakal strašný osud

Dostali sa do rúk malej partizánskej skupiny. Tí ich v maštali zamkli. Po desiatich až pätnástich ich vyvádzali vždy dvaja ozbrojení partizáni do blízkeho lesa. Najprv museli odovzdať hodinky, prstene a vyprázdniť vrecká. Čoskoro bolo počuť streľbu z automatov. Všetkých postrieľali.
Podľa Ruckschlossa, ktorý sa vrátil domov už skôr s inou skupinou, prežil masaker na Magurke aj Anton Prokein. Ten sa schoval a podarilo sa mu utiecť. Neskôr sa v ružomberských kasárňach stretol s Jozefom Neuschlom a Františkom Ernekom, ktorým sa rovnako podarilo utiecť.
Na deň Všetkých svätých 1. novembra 1944 prišli do Kunešova a mali smutnú povinnosť oznámiť obyvateľom hrôzostrašnú udalosť, ktorej boli účastníkmi a svedkami. Telá zavraždených Kunešovčanov objavili na jar 1945 pri ťažbe dreva. Boli prikryté čečinou, boli tam kosti, zápach a splašili sa im kone. Zrejme ich tam niekde aj pochovali. K exhumácii však nikdy nedošlo a kríž, ktorý neznámym obetiam postavili lesní robotníci, strhla lavína.

O masakre sa mlčalo

Preživší síce do dediny zvesť priniesli, ale v povojnových rokoch ani neskôr sa o tom nesmelo hovoriť. Dnes zoznam s menami obetí možno nájsť v kaplnke kunešovského kostola.
Kunešov po potlačení povstania z dvoch tretín vyhorel, nacistické vojská obec za pomoc partizánom zapálili. V spomienkach sa uvádza aj odsun nemeckého obyvateľstva, to, ako prišli o majetok, ako po návrate nemali kde bývať, hladovali. Nemohli do mesta, Nemci tam mali zákaz vstupu. Bola to ťažká doba, ale nikto voči nikomu necítil nenávisť.
„Nechceme pomstu, sme proti šíreniu nevraživosti. Nech tieto pamätníky pripomínajú utrpenie nevinných obetí. Chceme hľadať aj ďalšie dokumenty aj s pomocou Ústavu pamäti národa, ktoré by nám pomohli zistiť viac. Mrzí nás, že tí, ktorí boli za týmto zločinom, neboli nikdy potrestaní, šéf partizánskej skupiny mal len 22 rokov a pochádzal z Liptovského Mikuláša. Pripomenutím tragédie nechceme vzbudzovať žiadne vášne, no myslíme si, že obete si zaslúžia aspoň pamätník," vysvetľuje zaktivizovaný Karpatskonemecký spolok a obec.

Historici: Odvrátená strana SNP nie je tabu

Zámer vybudovanie pamätníkov podporilo svojim stanoviskom aj Múzeum SNP v Banskej Bystrici. Potvrdilo, že muži z nemeckých obcí, najmä z Kunešova, prišli o život, keď ich po potlačení povstania pri návrate cez hory zajali a zastrelili partizáni. Hoci pred rokom 1989 bolo SNP interpretované značne jednostranne, po ňom sa téme represálií na oboch stranách venuje dostatočná pozornosť.
Dnes je už pomerne bežné, že historici sa venujú aj takýmto odvráteným stránkam povstania. Násilnosti treba odsúdiť, či už išlo o vraždenie civilného obyvateľstva z nemeckých obcí, alebo vypaľovanie slovenských obcí okupačnými jednotkami v Kľaku alebo Kališti.
Takéto udalosti sú, žiaľ, bežnou súčasťou vojnových konfliktov. Boli nimi v minulosti i počas druhej svetovej vojny, a sú aj v súčasnosti.

zo záznamov archívu a fotogalérie obce Kunešov pripravil Miroslav Migaľa foto Ivan Čillík, Aktuality.sk (Iva Zigová)

NEBOJTE SA!

„Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.“ (Lukáš 2, 10-11)

Svetlo Betlehema do neistých sŕdc

Žijeme veľmi zvláštnu a pohnutú dobu. Do dvojročného obdobia pandémie, ktorá nás odlúčila od našich spoločenstiev cirkevných, kultúrnych či športových, vstúpila koncom februára do našej blízkosti vojna na Ukrajine. Vojenský konflikt za hranicami našej krajiny nám ukázal krehkosť mieru a vzácnosť pokoja.

Dôsledkom pandémie i vojny sú narušené medziľudské vzťahy a rozhádaná spoločnosť. Do toho všetkého na jeseň vstúpila energetická kríza, s ktorou ruka v ruke prichádza kríza ekonomická a nárast chudoby, ktorá je už viditeľná v našej spoločnosti - hlavne pri tých najzraniteľnejších.

Budúcnosť je neistá a sociálne istoty nám už nikto negarantuje. Obava o život a prežitie posledné obdobie zamestnáva naše mysle.

„Nebojte sa!“ To je snáď to najdôležitejšie posolstvo týchto Vianočných sviatkov. Pred 2000 rokmi toto posolstvo nádeje dostali pastieri, ktorí sa báli a boli veľmi vystrašení. Tento rok chcú tieto anjelské slová zasiahnuť naše neisté srdcia. My všetci si robíme starosti. Máme obavy, ako to celé bude pokračovať, čo nás v novom roku čaká...

A predsa uprostred tej našej neistoty, našich otázok a strachu, uprostred našej osamelosti, prázdnoty a neistoty, uprostred toho všetkého sa v chlade tichej - svätej noci všemohúci a vševediaci, nekonečne mocný a večný Boh stáva človekom a ide úplne naplno do toho, čo tvorí náš život.

Svetlo z Betlehema chce preniknúť do našich neistých sŕdc, do našich ubolených duší, do chladu našich domov a izieb. Uprostred všetkého chaosu tohto sveta zaznieva to jasné, zreteľné a anjelské: „Nebojte sa, aj keď neviete čo bude, čo príde...“

Vianoce nepokoja a nepohodlia

Ani prvé Vianoce pred vyše 2000 rokmi neboli vôbec ideálne. Aj oni boli plné nepokoja a nepohodlia. Áno, oni boli pravým opakom toho, čo chceme zažívať my dnes. Po čom túžime v hĺbke svojho srdca.

Cisár Augustus nariadil sčítanie ľudu, podobné tomu, ktoré sme museli absolvovať vlani aj my. Jozef s Máriou boli na ceste. Nedalo sa sčítať elektronicky, museli absolvovať veľmi dlhú cestu do svojho rodiska. Teda žiadne pohodlie, aké si my radi doprajeme. Cestovať v deviatom mesiaci tehotenstva nebolo žiadnou veľkou výhrou. Bez domáceho pohodlia, potrebnej hygieny, ani zdravotnej starostlivosti...

Áno, Vianoce plné nepokoja a nepohodlia. My túžime po tom, aby tie naše mali inú podobu. Je to, drahí moji, oprávnené? Je to legitímne, keď si chceme u nás doma vytvoriť vianočnú atmosféru, úžasnú idylku? Aspoň takú malú oázu na púšti tohto sveta? Snažíme sa pre to urobiť všetko...

Minieme nie málo peňazí, pechoríme sa, aby po tieto dni bolo všetko úžasné, ba priam dokonalé, ale stáva sa, že nie vždy to vyjde podľa tých našich túžob a predstáv. I počas Vianoc sa odohrá mnoho sklamaní a nesplnených snov.

Čo s naším strachom?

Ale vráťme sa spolu do biblického príbehu prvých Vianoc. Čo všetko sa stalo ešte pred samotnou cestou týchto dvoch ľudí Jozefa a Márie, ktorí sa vybrali spolu do Betlehema? Nad čím všetkým musel asi premýšľal Jozef vo svojom srdci, akou ťažobou bola zaťažená jeho duša? Ako sa má vysporiadať zo skutočnosťou, že jeho snúbenica, ktorej sa ani nedotkol je tehotná... Ako sa má vysporiadať s jej „údajnou neverou“. Má ju starším – kňazom a zákonníkom udať, neudať...?

Uvedomuje si, že ak ju udá, hrozí Márii istá smrť a to nie hocijaká. Hrozilo jej ukameňovanie. A tak sa nad ňou zľutuje a chce ju tajne prepustiť. Miloval ju, ale preto čo urobila, už s ňou nechcel žiť. Plánoval rozchod. Zrútila sa mu predstava o šťastnom – dokonalom manželstve. Mária je tehotná. Bola mu neverná. Máriino zväčšujúce sa bruško nie je však dôvodom na znepokojenie ale na radosť.

Jozef bol zbožný a charakterný muž, ktorý bral Pána Boha vážne a tak uveril tomu čo zažil, a počúvol slová, ktoré mu tlmočil anjel - Boží posol. Jozef prijal Máriu za manželku, tak ako to počul vo sne. Boží plán postavil pred ten svoj. Na ceste viery spravil veľký krok. Z pasce vnútorného nepokoja ho vyslobodila jeho poslušnosť. Aj preto sa poslušnosť v Biblii tak veľmi cení.

Poslušnosť sa dnes nenosí, nevonia nám. Ale čo sa týka duchovného života na tej našej ceste viery sa poslušnosť vždy vypláca. Jozef prežil veľmi krušné chvíle a vnútornú dilemu, ktorá k našej predstave Vianoc vôbec nesedí. Nepokoj v Betleheme, následný útek do Egypta, okolnosti veľmi zložité a komplikované, privádzajúce len a len k nepokoju Jozefovho ale aj Máriinho srdca.

Čo s tým nepokojom urobiť? Máme ho prehliadnuť? Dá sa aj ten náš nepokoj, náš strach, naša neistota či bolesť len tak vytesniť z našich sŕdc počas týchto Vianoc?

V náručí nášho Boha

Pravé Vianoce k nám milovaní moji neprídu na objednávku. Vianoce musíme nechať k nám prísť tak ako k nám prichádza Božie kráľovstvo, o ktoré prosíme v modlitbe Pánovej: „príď kráľovstvo Tvoje...“ Ak sa tak nestane, naše Vianoce doma nebudú skutočné a pokojné. Lebo ten, kto nemá Vianoce v srdci, nikdy ich nenájde ani pod stromčekom.

„Nebojte sa“ - Znie to pre nás príliš banálne. Avšak ako kresťania sa môžeme spoľahnúť na to, že nikdy nepadneme hlbšie ako do Božích rúk. Boh nás sprevádza na vzostupoch ale aj pádoch nášho života. Či sme šťastní, alebo znepokojení, úspešní alebo neúspešní, na pokojnej ceste alebo prežívame zlomový bod svojho života. V tomto nepokojnom svete môžeme skrze dar viery spočinúť v náruči nášho Boha, ktorý nám posiela svojho milovaného Syna. Jeho ruky sú jasľami do ktorých môžeme vložiť naše ubolené srdcia.

Kresťanské Vianoce nie sú dvoj - či trojdňový relax a wellness pre našu dušu, ale sú novým začiatkom, vykročením za svetlom, teplom a životom. Sú tou jedinečnou Božou odpoveďou na tú našu túžbu po šťastí, láske a pokoji.

Ján Molčan,
zborový farár

NOVÝ ERB, ZÁSTAVA A PEČATIDLÁ CIRKEVNÉHO ZBORU

V prvú adventnú nedeľu 27. novembra 2022 sa veriaci 14 filiálok cirkevného zboru zišli v chráme Božom v Partizánskej Ľupči na Službách Božích, pri ktorých boli do užívania slávnostne uvedené erb, zástava a pečatidlá cirkevného zboru.

Dôstojná slávnosť

Všetko sa udialo za prítomnosti herolda Slovenska z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky PhDr. Ladislava Vrtela. Milým prekvapením pre veriacich boli formálne náležitosti úradu herolda Slovenska. Po prvýkrát videli jeho žezlo, reťaz, čiapku a tabart – plášť, ktorý sa nosí len pri zvláštnych slávnostných príležitostiach, napr. pri odovzdávaní a uvádzaní erbov.

Slávnostnú atmosféru umocňoval aj príchod veriacich s erbom, zástavou a sestrou dozorkyňou Jankou Janičinovou, tá niesla erbovú listinu a mala na sebe šerpu so znakom našej drahej evanjelickej cirkvi.

Za ňou kráčal herold PhDr. Ladislav Vrtel, domáci brat farár Ján Molčan a vzácny hosť z Nového Sadu vo Vojvodine brat farár Branislav Kulík. Spoločne so 63 bratmi a sestrami novosadského cirkevného zboru boli hosťami ľupčianskeho zboru počas celého víkendu. V predvečer tohto slávnostného dňa sa v kultúrnom dome predstavil folklórny súbor Šafárik ako nositeľ takmer 300 ročných tradícií Slovákov z Dolnej Zeme.

Spojenie s históriou

Nový erb bol vypracovaný heraldickou komisiou zo starých historických materiálov a pečatidiel od roku 1525 do roku 1829.

Motív erbu cirkevného zboru vychádza z potolerančnej pečate cirkevného zboru z roku 1829, ktorá zobrazuje kruté obdobie prenasledovania evanjelikov v Nemeckej Ľupči po tom, ako im boli násilne odobraté oba mestské chrámy - sv. Matúša a špitálsky kostôlok.

Od roku 1709 do roku 1783 sa evanjelici schádzali k Službám Božím v Ľupčianskej doline pod širým nebom, kde sa prisluhovala sviatosť svätej Večere Pánovej. Tá dávala silu prežiť a vydržať ťažké časy prenasledovania.

Hlavným motívom erbu je postava Pána Ježiša Krista v Getsemanskej záhrade a anjel, ktorý mu podáva blížiaci sa kalich utrpenia. Pri Pánovi Ježišovi je kríl, ktorý má 17 vetvičiek. Tieto zobrazujú 17 filiálok, ktoré do cirkevného zboru Nemecká (dnes Partizánska) Ľupča v minulosti patrili. V súčasnosti ich má cirkevný zbor 14, nakoľko 3 dediny - Kalameny, Lúčky a Liptovské Sliače - boli pred dvadsiatimi rokmi priradené k cirkevnému zboru v Ružomberku.

Nebeské telesá nachádzajúce sa v pravej hornej časti erbu – dve zlaté hviezdy a strieborný mesiac – sú aj v starobylom erbe Nemeckej Ľupče zo 14. storočia a symbolizujú zlato a striebro, ktoré sa tu v minulosti ťažilo. Táto časť nového erbu poukazuje na najstarší pôvod obce, ktorá bola neskôr ako kráľovské mesto založená nemeckými baníkmi.

Ani po mnohých rokoch „mozolov na rukách veriacich cirkevného zboru“ nemôžeme povedať, že v cirkevnom zbore už nie je čo budovať. Práce na Vinici Pánovej je stále dosť. Keďže sme právom hrdí na našu takmer 500 ročnú históriu, musíme odkaz našich predkov uchovávať aj pre budúce generácie, nech tak, ako teraz - náš ľupčiansky cirkevný zbor zostane živým a verným zborom drahej Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku.

Dagmar Bruncková,
presbyterka cirkevného zboru

GENERÁLNA OPRAVA LUTHEROVÝCH ZVONOV

Významná a doposiaľ najväčšia rekonštrukcia od čias postavenia veže evanjelického a. v. chrámu Božieho v Partizánskej Ľupči dospela k úspešnému koncu, keď sa koncom októbra rozozvučali mohutné Lutherové zvony.

Zvony prešli komplexnou renovációu vrátane stavby novej oceľovej zvonovej stolice, výroby dubových kolísok zavesenia zvonov, kovania, nových sŕdc a nového lineárneho pohonu zvonov.

Táto finančne náročná rekonštrukcia bola podporená Obcou Partizánska Ľupča sumou 25 000 eur. Týmto v mene cirkevného zboru vyslovujem úprimne poďakovanie starostovi obce a poslancom obecného zastupiteľstva.

Veľká vďaka patrí zhotoviteľom tohto diela - šikovným majstrom, ktorí na Slovensku nemajú konkurenciu: pánovi Milošovi Rychtárechovi a jeho spolupracovníkom firmy RychTech s.r.o.

Nech nový hlahol ľupčianských zvonov všetkým ľuďom dobrej vôle k radosti a potešeniu vyzváňa a od východu slnka až po jeho západ oslavuje a zvelebuje meno nášho Pána.

Ján Molčan, zborový farár

OSOBNÉ PRIJATIE JEŽIŠA

Prijatie Božieho Syna je prijatie vteleného Božieho Slova. To čo nazývame „svätým prijímaním“, teda prijatím Božieho Syna, nespočíva len v tom, že otvorím svoje ústa po tom, čo som povedal „Amen“ ku Telu Kristovmu. Vo svätom a prijatí Božieho Syna ide predovšetkým o to, aby sa Slovo Božie, druhá Božská osoba stala riadiacim princípom - životom, môjho života. Toto je prvý a základný princíp svätého prijímania. Prvoradé je prijatie Božieho Slova. Snaha prijať Boha, ktorý sa zjavuje v Slove, snaha porozumieť Bohu, ktorý má Slovo, snaha zjednotiť sa s ním vo vôli. To znamená: prijať Ježiša ako svojho Pána a Spasiteľa.

Premena na duchovného človeka

Ježiš hovorí: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nech ma nasleduje. Lebo kto by si chcel zachrániť svoj život, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho.“

Ježiš od nás požaduje niečo, čo úplne stojí v protiklade k mysleniu tohto sveta. Kto z nás sa nechce presadiť, kto z nás sa nechce zviditeľniť, kto z nás netúži, aby bol známy, slávny? Ľuďom často ide len o seba potvrdzovanie a seba presadzovanie. Ale to čo vyžaduje Ježiš, nie je žiadnym upevnením našej pozície v duchovnom živote.

Predovšetkým ide o to, aby sa ego pokorilo pred Slovom Božím, aby zostúpilo z trónu, ktorý zaujalo od okamihu prvotného hriechu. Zrieknuť sa miesta a uvoľniť ho Bohu, ktorému jedinému patrí miesto zbožňovania a poklony. Trón života patrí Božiemu Slovu.

Zaprenie seba to je snaha zrieknuť sa tohto vedúceho postavenia vo svojom živote. Nežiť svoj život, ale žiť Božie Slovo. Seba zaprenie je snahou získať slobodu od svojho ega. Nechcieť byť stredom všetkého, nevzťahovať všetko na seba, nechcieť aby všetci krúžili okolo mňa.

Slovo viera - v jazyku, ktorým hovoril Ježiš - má taký zmysel, ako nechať sa viesť, nechať sa riadiť.

Je to opačný postoj aký zaujal Adam, keď sa jedením zo stromu poznania dobrého a zlého vedome rozhodol, že on si sám určí, čo je pre neho dobré a čo zlé, že si bude žiť len podľa seba a pre seba. Spása je v oslobodení od seba. A to sa deje vtedy, keď nás láska k niekomu tak uchváti, že zabudneme na seba. Sv. František opakuje: „Len keď zabúdame na seba, nachádzame seba samých“.

Zdroj života

„Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť.“ Ježiš je zdrojom života všetkých ratolestí. Musíme sa krstom a ostatnými sviatosťami doslova zaštepiť do tohto tajomného viniča, ktorým je sám Kristus. Bez tohoto základného skutku nemôžeme produkovať dobré hrozno, ale rodíme len divé a trpké plánky.

Úrodu dokážeme prinášať len v dôvernom kontakte s Ježišom. Miazgou, ktorá preniká do nás z tohoto tajomného viniča, je Duch Boží. Musíme zostávať s Kristom spojení, lebo bez neho uschneme a stratíme vitalitu. Je nutné zostať v Ňom, lebo len tak aj On ostane v nás.

Boh nás hľadá

Počujeme, že ľudia žasli nad Ježišovým učením, lebo učil ako ten, čo má moc. Ježiš sa zjavuje ako Mocný Život. Často nariekame nad slabosťou svojho života, či už ide o krehkosť telesnú, lebo podliehame rôznym chorobám, ale i nad krehkosťou morálnou, lebo podliehame hriechu. Robíme to, čo sami vzápätí odsudzujeme. Chováme sa nenormálne a nemorálne. Plačeme nad biedou, v ktorej žijeme a nevieme si pomôcť. Prvotný hriech vytvoril taký pancier medzi nami a Bohom, že sa nevnímame navzájom. Boh hľadá človeka, ako by ho nevidel: „Adam, kde si?“ Boh a človek sa už nevnímajú a vôbec si nerozumejú. Neexistujú v tom istom duchu. Sú voči sebe ako dva rozdielne počítačové operačne systémy, ktoré sa jednoducho nevidia a nespolupracujú spolu. Kvôli tejto tragédie prišiel Ježiš, aby nás naučil, ako znovu nadviazať prerušené životodárne spojenie skrze vieru, nádej a lásku a aby nám znovu zjavil krásu a moc Bohočloveka.

Formovaní Božím Slovom

Keď sa snažíme konať podľa jeho slova, robíme podobne, ako keď ladíme rozladené rádio. Len, keď ho doladíme na Božie frekvencie, keď súhlasíme s Božím Slovom, začneme vnímať Všadeprítomného Boha ako Krásu. V opačnom prípade sa nám z nášho prijímača bude ozývať len nepríjemné chrčanie.

Božie Slovo je operačný systém, ktorý si musíme vo vlastnom záujme nainštalovať na svoje srdce, aby sme sa stali pre Boha prijateľní. A tak ako pred inštaláciou je dobré prečítať si načo daný systém slúži, čo vyžaduje a čo spôsobuje, tak aj my ak chceme Ježiša prijať, musíme najprv poznať Božie Slovo, aby sme vedeli k čomu hovoríme svoje „Áno“. A tak, ako pred prijatím nového operačného systému prebieha formácia disku, ktorá zmaže všetky predošlé súbory, tak sa aj my musíme zrieť svojho predošlého spôsobu života, aby sa v nás krása tohto nového operačného systému, ktorý sa nazýva „Kristus – Bohočlovek“, mohla úplne prejaviť. Ježiša máme prijať ako Slovo, ako Telo, ako Život, ako Pravdu, ako svoju Cestu. Kto to robí, stáva sa Božím priateľom, synom a dcérou Najvyššieho. Kto to nerobí, i keď chodí do kostola, ešte stále nepatrí do okruhu Božích priateľov.

Ondrej Švančara, rím.-kat. farár

NOVÁ VEŽA NA KOSTÔLKU

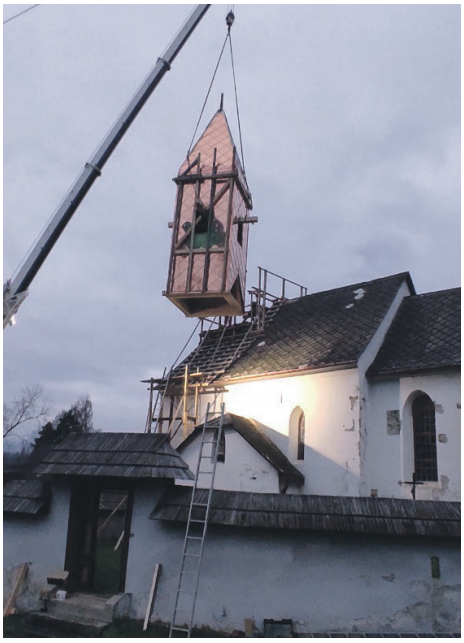

S Božou pomocou po dvoch rokoch rôznych výskumov a projektovej dokumentácie na kostôlku stojí od stredy 16. Novembra nová veža.

Architektom obnovy veže kostôlka je Ing. Arch. Martin Kusý z firmy A B.K.P.Š., spol. s r.o. To, že nová veža stojí, je veľkou zásluhou pána Jána Kráľa a jeho firmy, bez ktorého by toto dielo nebolo zrealizované.
Vôbec nešlo o jednoduché práce. V polovičke augusta bolo postavené lešenie okolo starej veže, aby bolo možné najskôr odobrať starú krytinu a následne celú vežu rozobrať. Potom nasledovalo postavenie novej veže, čo si vyžadovalo množstvo dreva a hodín práce, aby sa mohla oplechovať.
Oplechovanie previedol pán Ľubomír Dobrík z firmy Strechy Dobrík s.r.o v Ružomberku. Ešte pred samotným oplechovaním sa diskutovalo o spôsobe prevozu veže z Ružomberka do Ľupče, čo si vyžadovalo sofistikované plánovanie. Nebolo to jednoduché, stálo to mnoho úsilia ale s Božou pomocou sa to podarilo.
Ďakujeme mnohým z vás milí bratia a sestry za vaše milodary pre toto dielo. Ďakujeme Lesnému komposesorátu, Partizánska Ľupča s. r. o. za 111 m^2 dosák pod medený plech a hranoly na montáž. Ďakujeme Jurajovi Kanderovi za zabezpečenie techniky pre prevoz veže ku kostolu rovnako aj Martinovi Sameliakovi a Petrovi Smitekovi za samotné umožnenie. Taktiež Katke Budveselovej za veľkú pomoc pri zostavení žiadosti o grant z ministerstva kultúry (bez neho by neboli financie na tento projekt).
Oprava veže zatiaľ stála 42.100 eur, zaplatili sme 39.100 eur. Treba zaplatiť ešte 3000 eur. Zvyšnú sumu doplatíme v novom roku podľa milodarov na kostôlok.

text a foto Ondrej Švančara

GENERÁLNA OPRAVA ZVONOV

Od 10. októbra do 13. októbra firma Rychtech vykonala generálnu opravu zvonov na veži farského kostola sv. Matúša za čo im veľmi pekne ďakujeme. Zároveň vyjadrujeme Úprimné Pán Boh zaplať a požehnaj pánu starostovi Ladislavovi Balážecovi a poslancom obecného zastupiteľstva Partizánskej Ľupče za poskytnutú dotáciu na obnovu zvonov, bez ktorej by nebolo možné tieto práce zrealizovať.

POŽEHNANIE DOMOV 2022

26.12. Svätého Štefana – pondelok
začiatok o 13.00 hod.
Od fary smerom na Cigánku ku pánu Migasovi. Potom odbočíme na novostavby prejdeme na Psiu ulicu a zakončíme smerom k pizzerii.

1.1. Slávnosť Panny Márie Bohorodičky – nedeľa
Malatíny začiatok 13.00 hod.

6.1. Zjavenie Pána – piatok
začiatok o 13.00 hod.
Od kostola po hlavnej ceste smerom na Koliesko. Potom z Kolieska prejdeme cez lavičku smerom na majetky, potom sa po hlavnej ceste vrátime smerom k hornej Jednote.

7.1. sobota
začiatok o 10.00 hod.
Od fary po hlavnej ceste smerom ku kostôlku prejdeme cez lavičku cintorína. Pokračujeme od dolnej píly smerom nahor po Magdušku Leščišinovú. Potom odbočíme na Kráľovce, prejdeme školské bytovky a zakončíme Kráľovcami.

AKO BOJOVAŤ S NADBYTKOM TUKU V TELE

V posledných mesiacoch po predchádzajúcich dvoch rokoch pandémie Covid-19 sa kladie dôraz na rady a odporučenia ohľadom zlepšenia a posilnenia imunity. Pobyt na čerstvom vzduchu, kvalitný spánok, zdravá strava a primerané užívanie vitamínov sú súčasťou zdravého životného štýlu.
Okrem zhoršenia imunity mala pandémia Covid-19 veľmi výrazný vplyv na zhoršenie ďalšieho aspektu nášho zdravia – došlo ku výraznému vzostupu výskytu obezity, či už u detí, ale aj v dospelej populácii.
Zníženie telesnej hmotnosti už o 5% má veľmi pozitívny vplyv na naše zdravie. Ako teda bojovať s nadbytkom tuku v našom tele?

– Pravidelne jedzte, nevynechávajte raňajky, jedzte menšie porcie, na desiatu a olovrant si dajte ovocie, posledné a nie veľmi výdatné jedlo si naplánujte okolo 18:00.

– Strava má byť pestrá, nie som zástancom žiadnych diét, občas keď máte chuť dajte si aj halušky so slaninkou alebo pečenú kačku, ale nech čo najviac Vašej stravy tvorí zelenina, obilniny, strukoviny, mliečne výrobky. Mäso je vhodné konzumovať len v menšom množstve.

– Úplne vynechajte všetky sladené nápoje, pite len čistú vodu alebo nesladený čaj. Ak máte chuť na sladký nápoj radšej si dajte dobrý čaj s medom a citrónom.

– Je úplne prirodzené, že veľká väčšina ľudí má rada sladké, je náročné bojovať s touto chuťou. Ale úplne stačí, keď si dám z čokolády 1 rad štvorčekov namiesto celej tabuľky. A podobne je to s koláčikmi. Dám si 1, ale nie 3.

– Vašu vôľu za lepším zdravím a znižovaním telesnej hmotnosti veľmi podporí pohyb na čerstvom vzduchu – už polhodinová prechádzka dodá Vášmu mozgu kyslík, rozprúdi krvný obeh a budete sa po nej cítiť lepšie.

– Jedným z faktorov, ktorý často brzdí cestu za schudnutím je alkohol. Slovensko je krajina s veľmi silnou tradíciou ku konzumácii alkoholických nápojov, je to žiaľ akoby súčasťou našej kultúry. Úplní abstinenti sú u nás niekedy vnímaní ako zvláštni, čo je však veľký omyl – pretože úplné vynechanie alkoholických nápojov má naozaj významný pozitívny vplyv na naše zdravie. Ak už si ale človek občas alkohol dá, je fajn nevypiť ho veľa, prípadne si dať o 1-2 poháriky menej. Určite vám to prospeje.

Všetkým, ktorí sa rozhodli zlepšiť svoje zdravie veľmi držím palce!

MUDr. Dana Černochová

Horný rad zľava: Gabriel MORAVA (vedúci), Martin ERHARDT (vedúci), Peter BUDIAK, Michal BARTÁNUS, Filip ŠUSTEK, Martin JANIČINA, Vladimír THOLT, Samuel THOLT, Ladislav RYBÁK (prezident klubu), Ján HABLÁK (tréner)
Dolný rad zľava: Peter VEJAČKA, Ján MATLOŇ, Marek KLIMÁČEK, Dalibor JANČI, Patrik ŠTUREK, Dávid BREYER, Vladimír BUDVESEL, Michal FRIČ (tajomník OFK),
Chýbajú: Samuel HOLLÝ, Fedor FEHERPATAKY, Juraj TREPÁŇ, Matej MALINA, Marek KÚKOL, Michal Kúkol, Miroslav REMPER

ROZMACH ĽUPČIANSKEHO FUTBALU

V rámci hodnotenia futbalového roka 2022 môžeme konštatovať, že futbal v Partizánskej Ľupči zažíva rozmach - hlavne v podobe veľkého záujmu detí a mládeže o tento krásny šport. V posledných rokoch sme mali problém so zostavením čo i len jedného mládežníckeho tímu a teraz sa pohrávame s myšlienkou prihlásiť tretiu mládežnícku kategóriu do súťaží Liptovského futbalového zväzu.

Ako sme na tom

V aktuálnej sezóne 2022/2023 máme nasadené tri súťažné tímy a to A mužstvo - dospelí (8. liga), družstvo žiakov U-13 (1.trieda) a U-9 prípravka (1. trieda).

A mužstvo sa nachádza po jesennej časti na 7. mieste s počtom bodov 21 a skóre 26:33. Na prvý tím tabuľky TJ Tatran Hybe stráca 16 bodov. Posledným v tabuľke je ŠK Bobrovec s počtom bodov 7. Najlepším strelcom je Dávid Breyer, ktorý strelil 9 gólov.

Družstvo žiakov U-13 je na 8. mieste s počtom bodov 13 a skóre 27:31. Na prvý tím tabuľky TJ Družstevník Východná stráca 12 bodov. Posledným je ŠK Agro Baník Dúbrava s počtom bodov 0. Najviac gólov - 11 sa podarilo nastrieľať Damiánovi Dobákovi.

Žiaci v kategórii U-9 odohrali turnajovým spôsobom 7 zápasov s bilanciou 3 víťazstvá, 3 remízy, 1 prehra a skóre 16:8.

Aktívne s loptou i pri kapustnici

OFK sa aj tento rok okrem zabezpečenia a prípravy súťažných zápasov aktívne zapájal do reprezentácie obce ako organizátor športových podujatí alebo ako účastník na futbalových turnajoch v rámci Liptova.

V júli sme zorganizovali už 4. ročník futbalového turnaja o Pohár starostu obce žiakov do 11 rokov (za účasti družstiev z Bešeňovej, L. Ondrašovej, Likavky, L. Sielnice, Liskovej, Ružomberka) s výborným ohlasom verejnosti na organizáciu i priebeh.

12. novembra sme boli pozvaní na halový turnaj do Ľubochne, kde si žiaci U-9 zmerali sily s rovesníkmi z Dolného Kubína, Žabokriek, Ľubochne a Ružomberka. Naši žiaci po úžasných výkonoch obsadili krásne 3. miesto.

26. novembra sme v priestoroch sály OFK pre našich malých futbalistov, ich súrodencov, rodičov a priateľov zorganizovali podujatie „Futbalový Mikuláš“, kde im za ich športové výkony odovzdal balíčky sám sv. Mikuláš. V rámci programu vystúpil s príhovorom prezident OFK Ladislav Rybák a starosta obce Ladislav Balážec.

Tréneri U-9 p. Michal Frič a U-13 p. Martin Erhardt vyhodnotili jednotlivé súťaže a večer pokračoval pri výbornej kapustnici (ďakujeme J. Kanderovi a M. Bartánusovi za jej prípravu) a disco zábave. Podujatie malo veľký úspech – o tom svedčí účasť 80-tich detí a rodičov.

Vyhliadky a poďakovania

V budúcom roku chceme naďalej vzorne reprezentovať našu obec, hlavne výkonmi nášho prvého tímu „A“-čka, ale aj organizovaním turnajov, športových podujatí a akcií pre deti. Veľkú pozornosť však chceme venovať našej mládeži, bez ktorej sa v budúcnosti len ťažko udržíme na liptovskej futbalovej mape.

Záverom sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa nezištne, celoročne a na úkor svojho voľného času a rodín podieľajú na chode Obecného futbalového klubu, starostovi a poslancom obecného úradu za každoročné schválenie finančného rozpočtu, bez ktorého by futbal v P. Ľupči nemohol existovať, sponzorom a dobrovoľným darcom za ich finančnú a materiálnu pomoc - hlavne Dávidovi a Dominike Durdíkovcom, Patrikovi Šturekovi, Petrovi Smitekovi a Martinovi Sameliakovi, Lesnému komposesorátu – pozemkovému spoločenstvu, Magdaléne a Michalovi Beňovcom, Braňovi Javorkovi.

Samozrejme veľké poďakovanie patrí rodičom - nielen za podporu svojich detí, ale i za pomoc pri príprave a organizovaní zápasov a spoločných akcií, hráčom za reprezentáciu klubu a všetkým priaznivcom, ktorým záleží na tom, aby sa futbal s dlhoročnou tradíciou v obci naďalej rozvíjal.

Všetkým spoluobčanom zároveň prajeme príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa šťastia, zdravia a úspechov v novom roku.

Michal Frič

KONEČNE DOBRÝ ROK

Akcia strieda akciu a zrazu je problém všetko stihnúť. Treba sa len rozhodnúť, či pôjdeme peši, bicyklom alebo budeme loziť po horách a liepať sa v postrojoch po feratách. Všetko je už dovolené - „každému, čo vyhovuje“.

Ten najlepší príklad pre deti

Deti majú však úplne inú predstavu o trávení voľného času. Preto ich treba motivovať, zaujať a presvedčiť, že sa oplatí nesedieť doma pri počítači, keď je v ponuke možnosť plaviť sa po vode alebo bicyklovať v peknom prostredí slovenskej prírody. Aj pre rodičov je príjemné, ak si môžu spolu so svojimi deťmi vychutnať na prechádzke v prírode špekačk či pekné výhľady z hrebeňov našich hôr. V KST Darmošľap máme turistov, ktorí svoje deti vždy zoberú na akcie, čo zvládnu. Veď spoločný pohyb na čerstvom vzduchu je ten najlepší príklad, aký môžu svojim deťom dať. Dúfame, že inšpirujú aj ostatných rodičov vo svojom okolí, nech trávia so svojimi deťmi čo najviac času aktivitami v prírode.

Práve naše deti od nás niekedy so záujmom, inokedy len v podvedomí, odkukávajú zvyky, záľuby aj neresti. A s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou si na tieto veci spomenú -ak nie v blízkej budúcnosti, tak v dospelosti určite. Je dobré, keď vidia, že dospelých turistov pobyt v prírode baví. Neodradí ich ani zlá predpoveď počasia a tešia sa na stretnutia s kamarátmi a známymi .

Od leta až do adventu

V KST Darmošľap sme radi, ak sledujete naše výlety, zájazdy a rôzne výstupy. Sme pre vás a vaše rodiny inšpiráciou. Organizujeme akcie, ktoré sa opakujú každý rok. Sú obľúbené a aj v hojnom počte navštevované nielen turistami z blízkeho, ale aj ďalekého okolia.

Ako sa striedajú ročné obdobia, menia sa aj aktivity turistov. Preto vám chceme priblížiť naše aktivity v uplynulom období.

28.5.2022 57. ročník stretnutia čitateľov časopisu „Krásy Slovenska“ na Malinom Brde.
5.6.2022 bicykluje celá rodina v Liptovskej Štiavnici
11.6.2022 každoročný autobusový klubový zájazd. Tento rok do „Čičmany - Radenov dom, Rajecká Lesná - Slovenský betlehem, Rajecké Teplice“
26.6.2022 28. ročník výstupu na „Prednú Maguru“ (organizuje KST Darmošľap)
10.7.2022 KST Darmošľap organizoval „splav Váhu“ na trase Lisková – Kraľovany
17.7 2022 výstup na „Baranec 2184 m - Žiarske sedlo 1917 m – Žiarska chata 1325 m“ spojený so zjazdom zo Žiarskej chaty na kolobežkách do ústia Žiarskej doliny 910m
24.7.2022 výstup na vrcholy „Bystrá 2248 m - Klin 2176 m - Končistá 2002 m“ s prevýšením 1575 výškových metrov
1.9 – 4.9.2022 klubový zájazd „Tomášikovské jazero - Malý Dunaj – a okolie “
8.10.2022 29. ročník výstupu na „Chabenec 1995m“ (organizuje KST Darmošľap)
30.10.2022 Ždiar 896m - Široké sedlo 1 825,5 m - Vyšné Kopské sedlo1825 m - Kopské sedlo1750 m - Tatranská Javorina 1018 m
1.11.2022 členovia KST Darmošľap v Slovenskom raji prešli 16 km okruh cez Piecky
4.12.2022 „Mikulášska vychádzka okolo Sidorova“ (organizuje KNAC)

Pozývame

Na týchto organizovaných spoločných akciách sa zúčastnili naši aktívni členovia. Inšpirovali sme vás? Možno sa k nám pridáte na našich potulkách prírodou. Nezabudnite zobrať aj vaše deti. Budeme mať však radosť aj vtedy, ak po návšteve našej stránky pôjdete vyskúšať „osvedčené“ len v rodinnom kruhu.

Odmenou vám budú pekné spomienky na chvíle strávené s najbližšími v prírode. Tešíme sa na vás.

Cez vianočné sviatky pozývame:

26.12.2022 Štefanský výstup na „Malý Salatín“
31.12.2022 Silvestrovský výstup na „Veľký Choč“
1.1.2023 novoročné stretnutie na „Teplici“
6.1.2023 trojkráľový výstup na „Prednú Maguru“
Zároveň pozývame členov KST Darmošľap na výročnú členskú schôdzu 14. januára 2023.

Stanislav Sekan

foto Martin Sprušanský

O PUTOVNÚ PRÚDNICU STAROSTU

Tak znel názov našej súťaže v hasičskom útoku v sobotu 6. augusta 2022. Uskutočnila sa v nočných hodinách na námestí v Partizánskej Ľupči. Súťaž bola zároveň aj 5. kolom OHL LM.

Do súťaže sa prihlásilo 11 mužských a 4 ženské družstvá.
Ženskú kategóriu ovládlo družstvo z DHZ Hôrka, 2.miesto obsadila Uhorská ves, 3.miesto Podtureň a 4.miesto Ondrašová.
V mužskej kategórii sa z víťazstva tešili chlapi z DHZ Liptovská Teplá, tým získali aj cenu starostu obce - Putovnú prúdnicu. Na 2. mieste skončilo naše domáce družstvo. Nasledovali hasiči z Uhorskej Vsi, Hôrky, Podtúrne, Krmeša-Vlách a Liptovského Jána.
Družstvá z Valaskej Dubovej, Východnej, Ondrašovej a Ploštína ostali neklasifikované z dôvodu nedokončenia hasičského útoku a v jednom prípade aj z dôvodu nedodržania pravidiel.
Veľké ďakujem patrí rozhodcom súťaže Paľkovi Holbusovi a Jindrovi Chvojkovi, ktorý ako vždy aj profesionálne odmoderoval súťažný večer.
Ďakujeme za pomoc pri organizácii našej súťaže obci Partizánska Ľupča: starostovi Ladislavovi Balážecovi. Braňovi Javorkovi za pitný režim, dievčatám Marike Adamčiakovej, Gabike Cabanovej a Lucii Adamčiakovej za to, že sa postarali o naše žalúdky. Zuzke Zaťkovej za administratívnu činnosť, Braňovi Púčekovi za hudobnú produkciu a chlapcom z DHZ Krmeš - Vlachy, za poskytnutie časomiery.
Vďaka patrí samozrejme každému jednému členovi nášho zboru, ktorý sa pričinil o to, aby naša súťaž prebehla čo najlepšie.

Pavol Adamčiak

foto Martin Sprušanský

NAVŠTÍVILI SME JUBILANTOV

Vedenie obce navštívilo aj tento rok oslávencov, ktorí sa dožili svojho významného jubilea – 80, 85 alebo 90 rokov. Prajeme im pevné zdravie, šťastie a lásku najbližších.

Anna Valková, 80 rokov

Elena Koleňová, 80 rokov

Nadežda Jurášová, 90 rokov

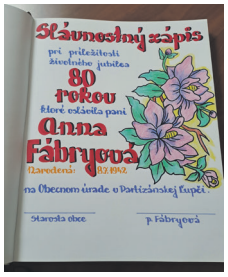

Anna Fábryová, 80 rokov

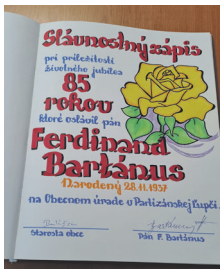

Ferdinand Bartánus, 85 rokov

VÍTAME NOVÝCH OBČANOV

Kultúrny dom opäť po polroku ožil džavotom najmenších detí. Na konci novembra starosta Ladislav Balážec privítal nových občanov: Janu Máriu Loduhovú, Nelu Devečkovú, Šimonka Paruševa, Viktora Ševčíka, Lukáša Moravu, Šimona Hladiša, Natáliu Hošalovú, Filipa Okoličániho, Silviu Hollú, Andreja Gondu, Davida Boháčika a z minulého roka Elišku Matulovú a Lilianu Obrcianovú.

6 dievčat a 7 chlapcov v náručí svojich pyšných a šťastných rodičov bolo uvedených do radov občanov Partizánskej Ľupče. Pekný program všetkým prítomným venovali žiaci zo základnej školy pod vedením svojej učiteľky Anny Ganobjakovej.

Malý darček v podobe knihy, pamätného listu a sto eurovej nákupnej poukážky určite zahrial rodičov pri srdci, v dnešnej dobe je predsa akákoľvek pomoc vítaná. Pamiatkou na slávnosť bol podpis do pamätnej knihy, do ktorej v ten deň pribudlo ďalších trinásť nových zápisov. Prajme si spoločne, aby z detí vyrástli šťastní a dobrí ľudia.

Podľa matričných záznamov sa v obci za obdobie január – november 2022 narodilo 18 detí, 11 chlapcov a 7 dievčat.

Z MATRIKY (JÚN – DECEMBER)

NARODILI SA:

Šimonko Parušev, Viktor Ševčík, Lukáš Morava, Šimon Hladiš, Natália Hošalová, Filip Okoličáni, Silvia Hollá, Andrej Gonda, David Boháčik

SVOJE ÁNO POVEDALI:

Peter Hegedüš a Simona Matulová
Stanislav Novacký a Miroslava Kuková
Jakub Bartoš a Angelika Ševčíková
Martin Smitek a Veronika Mužilová
Ján Buda a Viera Budová
MUDr. Bohumil Kuchyňa a Eva Krajníková
Mário Víťaz a Ing. Diana Sekanová
Denis Hazucha a Lucia Košútová
Peter Sališ a Patrícia Hošalová
Matej Oravec a Vanda Hošeková
Dávid Florek a Nikola Turčiaková
Jakub Šimek a Júlia Hrbatá
Pavol Klocok a Darina Jacková
Rudolf Króner a Tatiana Tkáčiková
Patrik Gabrielli a Lucia Sakalová
Martin Hatala a Ing. Andrea Tholtová

ROZLÚČILI SME SA

Ľudovít Kúkol 59 r., Magdaléna Schenková 85 r., Ľudovít Morava 65 r., Zuzana Chovancová 85 r., Viliam Husarčík 69 r., Magdaléna Migasová, Mária Blahunková 90 r., Anna Miksová 80 r., Ladislav Bartík 47 r.

POĎAKOVANIE

V mene celej rodiny sa chceme touto cestou poďakovať rodine, známym, spoluobčanom, pánovi farárovi, členom Poľovníckeho združenia Ľupčianka, členom Okresného výboru Slovenského poľovníckeho zväzu, Lesnému komposesorátu a členom Slovenského zväzu chovateľov za to, že sa dňa 5.10.2022 zúčastnili poslednej rozlúčky s naším drahým zosnulým Viliamom Husarčíkom a odprevadili ho na jeho poslednú cestu.
Ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrasti, ktorými ste zmiernili náš hlboký žiaľ.

rodina Husarčíková

Základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých a Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska blahoželá členom, ktorí sa v období júl – december 2022 dožili svojho krásneho životného jubilea.
Sú to: Ing. Katarína Jurgošová 75 r., Ján Kohút 75 r., Elena Koleňová 80 r., Vladimír Smitek 65 r., Elena Kohútová 70 r., Ján Pobeha 75 r., Milan Zón 85 r.
Roky vášho života vytvárajú prekrásnu mozaiku tvorivo prežitého doterajšieho života. Želáme vám, aby sa táto mozaika ešte dlho dopĺňala rokmi slnečného svitu, zdravia, radosti a životného optimizmu. Roky, ktoré máte pred sebou, prežite obklopení láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších.
Želajú členovia organizácií.

JEDINÉ ĽUPČIANSKE TROJIČKY OSLÁVILI 50

Justínka z Oravy a Janko z Liptova sa prvýkrát stretli na svadbe ako svadobní hostia. A bola z toho svadba. Manželia Sirotovci sa zosobášili v roku 1965 a o rok nato sa im narodil syn Janko. A aj keď pani Justínka pochádzala z dvanástich detí a jej mamička porodila dvojičky, Jankova sestra dokonca dvakrát porodila dvojičky, nič nenasvedčovalo tomu, že v tejto rodine sa stane niečo výnimočné. Ale stalo sa.

K prvorodenému (už šesťročnému synovi Jankovi) mal v máji 1972 pribudnúť ďalší súrodenec. Počas tehotenstva však primár gynekologicko-pôrodníckeho oddelenia v Liptovskom Mikuláši informoval mamičku, že to nebude jedno dieťatko, ale hneď dve. Otecko aj mamička neskrývali nadšenie a pripravovali sa na príchod dvojičiek.

Vzhľadom na možné riziká však bola mamička hospitalizovaná v nemocnici skôr. Asi týždeň pred pôrodom prišiel primár oddelenia s novou informáciou. Nebudú to dve detičky, ale rovno tri.

Radosť rodičov bola neskutočná, ale na mieste boli aj obavy, aby všetko dobre dopadlo. Zároveň v krátkom čase bolo potrebné zabezpečiť všetko aj pre tretieho súrodenca.

23. mája 1972 prišli na svet krásne trojičky: dve dievčatká a chlapček. Prvý sa na svet vypýtal Jurko, potom Ivetka a Elenka. Niekoľko dní strávili v inkubátore. Keďže mamička aj detičky boli v poriadku, mohol si hrdý otecko priviezť svoj trojnásobný poklad domov.

My sme pri príležitosti 50. výročia Jurka, Ivetky a Elenky navštívili ich maminku, pani Justínu Sirotovú. Táto úžasná a milá žena nám ochotne a s radosťou priblížila 50-ročný príbeh svojich trojičiek.

Po príchode z pôrodnice ste zrazu mali doma o tri deťúrence viac. Ako ste to zvládali?

Bolo to náročné, ale boli sme radi, že sme doma. Vrátili sme sa ešte do rodičovského domu môjho manžela, kde nebolo takmer žiadne sociálne vybavenie, ale v tom čase už sme mali rozostavaný dom a tešili sme sa, že zanedlho sa doň presťahujeme. Stalo sa tak ešte v tom istom roku a týždeň pred Vianocami 1972 sme už bývali v novom. V tom roku to bol pre nás druhý krásny darček, ktorý nám citeľne uľahčil život s tým prvým.

Dostalo sa vám pomoci od vtedajších sociálnych inštitúcií?

V prvom rade musím poďakovať za výdatnú pomoc svojim príbuzným aj spolupracovníkom z mojej i manželovej strany. Boli veľmi ochotní a nápomocní vo všetkom čo som potrebovala. Dostali sme aj špeciálny kočík pre trojičky. Zároveň nám bola pridelená výpomoc vo forme jednej sestričky. Ja som mala tú možnosť vybrať si a tak som si vybrala z rodiny manželovu sestru p. Beňovú.

Vtedajší Miestny národný výbor v Partizánskej Ľupči, ktorému predsedal Štefan Bartík, nám pripravil krásne uvítanie do života. Detská lekárka MUDr .Ľudmila Droppová ochotne chodila ku nám domov riešiť a konzultovať všetky problémy v súvislosti so zdravotným stavom detičiek. Vážnejšie zdravotné problémy však nemali, prekonali len bežné detské nemoci a dobrému zdraviu sa tešia dodnes.

Najväčšia záťaž a zodpovednosť bola však na vás rodičoch.

Môj manžel bol nesmierne hrdý otecko - obetavý, vo všetkom nápomocný, zodpovedný. Aj napriek povinnostiam si však môj Janko našiel čas aj na svoje koníčky. Veľmi ho to ťahalo k divadlu a bol veľmi dobrý ochotnícky herec.

Sudičky mu do kolísky pribalili aj nesmierny maliarsky talent. Vytvoril veľké množstvo krásnych obrazov, mal objednávky dokonca aj zo zahraničia, ale vtedajšie spoločenské zriadenie mu znemožnilo tieto objednávky naplniť. Interiér ľupčianskej poľovníckej chaty je vyzdobený len jeho prácami. Syn

Janko mal vtedy len 6 rokov, ale už dokázal pomáhať pri kŕmení svojich troch súrodencov. Bola som mu za to veľmi vďačná, každú pomoc som si veľmi vážila.

Aké deti boli vaše trojičky?

Veľmi dobré. Nehádali sa, nerobili si prieky, vedeli sa vyhrať tak, že som na chvíľu aj zabudla, že ich mám. Bola som s nimi doma až do 5 rokov veku. Potom som musela nastúpiť do práce, ale mohla som robiť doma a to bola pre mňa veľká výhoda. Problémy boli trošku po tom ako nastúpili do školy. Stávalo sa, že si pomiešali zošity, knihy a vznikol problém. Ale niekto vymyslel pečiatky, všetko označili a problém bol zažehnaný. Povinnú školskú dochádzku absolvovali bez problémov. Vybrali si obory v ktorých chceli pracovať a v nich sa aj vyučili.

Ako žijú dnes?

Všetky moje deti sú zaopatrené. Každý ma vlastnú rodinu, bývanie a prácu. Najstarší Janko je vyhľadávaný stolár, Jurko vyhľadávaný maliar, Ivetka dobrá kuchárka, Elenka krajčírka.

A ja som popri nich hrdá babka aj prababka. Mám krásnych sedem vnúčat a osem pravnúčat.

A ako žijete vy?

Som šťastná, že si nás naše deti vybrali za rodičov. Snažili sme sa ich vychovať čo najlepšie, čo najlepšie pripraviť na život. Aby to boli dobrí ľudia. Sme krásna veľká rodina a tešíme sa zo života. K úplnému šťastiu mi chýba môj manžel Janko. Bol vážne chorý a nepomohli mu ani tri náročné operácie. Opustil nás pred pätnástimi rokmi ako 66-ročný. Bývam v Partizánskej Ľupči v dome, ktorý sme postavili so svojim manželom, spolu s dcérou Elenkou a jej rodinou.

Touto cestou ďakujem Obecnému úradu v Partizánskej Ľupči za pozornosť, blahoželania a všetko, čo sa nám pri tomto krásnom výročí dostalo. Veľmi si to vážime.

A my chceme poďakovať pani Sirotovej, že sme ju mohli navštíviť a mohli si osobne vypočuť jej krásny životný príbeh. Želáme celej rozvetvenej rodine pokoj a radosť, aby ich ďalším životom sprevádzalo zdravie, šťastie, láska a vzájomná úcta.

Renáta Antolová a Miroslav Migaľa

ĽUPČASOPIS. Vydáva Obecný úrad Partizánska Ľupča, 032 15, periodicita: polročne, tel.: 044/5570755, email: ou@partizanskalupca.com, web: IČO vydavateľa: 00316556, povolené: OÚ Liptovský Mikuláš č. 1/1995, evidenčné číslo: EV 3947/09, ISSN 2644-710X, redakčná rada: Mgr. Ľubomír Jaško, Bc. Ladislav Balážec, Renáta Antolová, Mgr. Anna Ganobjaková, Ing. Miroslav Migaľa, Andrea Lencse Brndiarová, autor titulnej fotografie: Martin Sprušanský, grafická úprava: Mgr. Stanislav Krakovský, tlač: Tlačiareň Vrábel, Dolný Kubín. Zostavitelia nezodpovedajú za obsah a úroveň článkov. Náklad 600 kusov. Dátum vydania periodickej tlače: 12/2022. Uzávierka nasledujúceho čísla 31. 05. 2023.

OBJEKTÍVOM MARTINA SPRUŠANSKÉHO

TIENE